

Ako ďalej
na Pekničke?

STRANA 4

Zápisy prvákov
online

STRANA 5

Z ruiny domov
seniorov

STRANY 10

Tisíce chrobákov
a motýľov

STRANY 12 - 13

Sochy - ukryté
aj zabudnuté

STRANY 14 - 15

Kde je schovaný
Dúbravský podklad?

STRANA 21

BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ OČKUJE NA FUTBALOVOM ŠTADIÓNE

Fungujú centrá aj čakáreň

Neotvoriť, otvoriť, netestovať, testovať, klokať, registrovať, čakať, očkovať... Slovesá, činnosti súvisiace s ochorením Covid-19, opakované viac než inokedy. A viac než inokedy sa ľudia počas uplynulých mesiacov snažili registrovať seba, svojich rodičov či starých rodičov na očkovanie. Hodiny na internete, hodiny snahy i sklamaní.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Systém boja o miesto a registráciu na očkovanie proti Covid-19 má vymeniť takzvaná Čakáreň. Spustil ju štát a v čase uzávierky našich novín bola otvorená pre ľudí od 50 rokov. Vakcínou AstraZeneca sa už očkujú ľudia od 50 do 59 rokov. Starší ako 60 rokov sa môžu očkovať vakcínami od firiem Pfizer/BionNTech a Moderna.

O pridelení termínu na očkovanie tak už nerozhoduje čas registrácie, ale termíny sa pridelujú podľa veku. Záujemca o očkovanie by mal dostať pozvánku do mailu alebo mobilu najmenej 48 hodín pred očkovaním. Registrácia prebieha na stránke <https://vakcinacia.nczisk.sk/>

Tu sa registrujú všetci, ktorí majú záujem o očkovanie. Ľudí do 70 rokov očkujú aj vo veľkokapacitnom centre, ktoré na národnom futbalovom štadióne na Tehelnom poli zriadil Bratislavský samosprávny kraj. Župa v čase našej uzávierky prevádzkovala dve očkovacie centrá. Jedno veľkokapacitné očkovacie centrum v priestoroch Národného futbalového štadióna a druhé menšie v župnej poliklinike v Karlovej Vsi. Za štyri víkendy bolo za očkovaných v oboch župných centrách vyše 10-tisíc ľudí. Ako náhradníkov na očkovanie kraj registruje ťažko zdravotne postihnutých.

Viac na str. 4

AJ V DÚBRAVKE BUDE KONTAKTNÉ MIESTO

Sčítanie sa skončilo aj pokračuje

Elektronické sčítanie obyvateľov prebiehalo do 31. marca. Sčítanie však úplne neskončilo, bude pokračovať formou takzvaného asistovaného sčítania. Termín jeho spustenia sa určí v závislosti od pandemickej situácie a podľa plánu potrvá do 31. októbra tohto roka. Isté je, že termín začiatku asistovaného sčítania bude známy minimálne dva týždne pred jeho spustením.

Asistované sčítanie je určené pre imobilných, odkázaných a tiež tých Dúbravčanov, ktorým chýba technika a pripojenie na internet.

„V každej obci bude zriadené kontaktné miesto, kde vám so sčítaním

pomôže stacionárny asistent. Na území obce budú pôsobiť i mobilní asistenti, ktorí navštívia domácnosť obyvateľa v prípade, že o takúto službu požiada,“ vysvetľuje Jasmina

Stauder, hovorkyňa Projektu Sčítanie obyvateľov domov a bytov 2021. Obyvateľ môže o takúto službu požiadať napríklad z dôvodu imobility, potom ho podľa hovorkyne navštívi mobilný asistent a sčíta ho.

O termíne a aj kontaktnom mieste, ktoré bude v Dúbravke fungovať, budeme vopred informovať, aby sa všetci, ktorí potrebujú službu asistovaného sčítania, mohli bez problémov sčítať. Výsledky projektu Sčítanie obyvateľov domov a bytov 2021 (SODB 2021) sa budú využívať napríklad pri plánovaní parkov, dopravy aj budovaní zariadení pre seniorov či materských škôl. (lum)

AKÉ SÚ DÚBRAVSKÉ DOPRAVNÉ PROJEKTY A TRÁPENIA?

Predĺženie Saratovskej ulice, železničná stanica s názvom Lamačská brána, z projektu ktorej sa vypustilo záchytné parkoviisko, či stále nerozšírená Harmincova ulica, ktorej štvorpruh hlavné mesto plánuje už od roku 2006 i cyklomost Dúbravka – Lamač. Doprava. Plány i trápenia Dúbravky. Pristavili by sme pri dopravných projektoch, ktoré sa týkajú našej mestskej časti.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

„Tridsaťtisíc Dúbravčanov je ráno odrezaných od okolitého sveta. Dúbravku trápia záchyty. Doprava v Dúbravke kolabovala.“

Také boli novinové titulky, keď počas rokov 2020 aj 2019 modernizovali električkovú radiálu a obmedzili dopravu. Mnohí vtedy uviazli v kolónach – čas trávili v stojaciach autách či autobusoch práve na Harmincovej ulici. Električky nejazdili, trať i cestu rozkopali a Harmincova, prístupová cesta Dúbravčanov, bola stále dvojprúdová a upchatá.

Dnes má cesta k rozšíreniu bližšie. Na februárovom mestskom zastupiteľstve schválili zmenu pozemkov medzi mestom a súkromným vlastníkom. Navrhovaná zmena pozemkov bola podľa hlavného mesta jedinou možnosťou majetkovoprávného usporiadania pozemkov pod stavbou. Jej cieľom bolo rozšírenie Harmincovej na štvorpruh, s napojením na Lamačskú a D2. Rozšírenie ulice sa pritom rieši už od roku 2006. Vo svojom volebnom programe to mal ešte bývalý dúbravský starosta Ján Sandtner. S rozšírenou Harmincovou cestou sa počíta aj v územnom pláne mesta. Plány však brzdlili nevyhovujúce pozemky v hornej časti ulice.

ROZŠÍRENIE CESTY AJ CYKLOTRASY

„Najväčším problémom nerozšírenia boli pozemky,“ potvrdzuje mestský poslanec za Dúbravku Juraj Káčer. Hovorí o kolmých pásoch pozemkov pod cestou,

Vlakom na stanicu bicyklom cez most

PLÁN ROZŠÍRENIA HARMINCOVEJ ULICE

Zdroj: ITB Development

vlastníkov za hranicami i duplicitách.

„Rokovania boli náročné a zdĺhavé,“ dodáva starosta Martin Zaťovič. Posledný problémový pozemok sa podarilo vyriešiť na februárovom mestskom zastupiteľstve.

„Zámenou sú vysporiadané všetky pozemky,“ vraví Katarína Rajčanová, hovorkyňa hlavného mesta. „Projekt sa dostal do fázy stavebného povoľovania. Predpokladáme, že všetky právoplatné povolenia budeme mať v treťom kvartáli tohto roka.“

Mesto chce potom dokončiť projekt a obstaráť zhotoviteľa stavby. O presnom termíne začiatku prác na rozšírení cesty pred zimným štádiom je však zatiaľ predčasné hovoriť. Podľa odhadov by sa na Harmincovej mohlo začať pracovať budúci rok a rozšírenie by mohlo byť hotové v roku 2023.

V súvislosti s Harmincovou a lokalitou Polianky má hlavné mesto v pláne aj cyklotrasu. „Cykloinfraštruktúra sa plánuje paralelne s prípravou rozšírenia Harmincovej,“ dodáva Rajčanová. Cyklotrasa by mala byť súčasťou rozšírenej

DOPRAVNÉ PLÁNY

- **Rozšírenie Harmincovej ulice** – začiatok možno rok 2022, ukončenie 2023
- **Predĺženie Saratovskej** – rozhodnutie o umiestnení stavby platí do roku 2024
- **Cyklocesta – Dúbravka – Lamač** – finišuje vysporiadanie pozemkov
- **Vlakové zastávky** – Lamačská brána, Patrónka, Železná studnička – okolo roku 2025

Harmincovej a pokračovať má na ulicu Polianky. Hlavné mesto na jej stavbe spolupracuje s ITB Development – firmou, ktorá stojí za developerským projektom Čerešne na Poliankach.

„ITB Development zabezpečilo projekt, inžiniersku činnosť a výkup podstatnej časti pozemkov. Pre výstavbu cyklotrasy je vydané právoplatné územné rozhodnutie,“ tvrdí Jana Gajdošová,

marketingová špecialistka ITB. „Aktuálne sa pracuje na projektovnej dokumentácii a prebiehajú rokovania s magistrátom o výbere zhotoviteľa.“

PREDĽŽENIE SARATOVSKÉJ

V súvislosti s dopravou sa dlhšie hovorí aj o predĺžení Saratovskej ulice. Vydané bolo rozhodnutie o umiestnení stavby, ktoré vo februári tohto roka predložil stavebný úrad v Devínskej Novej Vsi. Platnosť má tak do konca januára roku 2024. Predĺženie Saratovskej by pomohlo v prístupe do Borov, na diaľnicu D2 v oboch smeroch, obsluhu areálu vo Volkswagene a odbremeno by tiež podjazd pod železnicou medzi Dúbravkou a Devínskou, kde vznikajú problémy pri prejazde nákladných áut. Mali by tu prechádzať len autá s výškou do 2,5 metra, výnimku má MHD.

Z DÚBRAVKY VLAKOM

Predĺženie Saratovskej súvisí tiež so zámerom integrovanej dopravy a výstavbou novej železničnej zastávky s názvom Lamačská brána.

Anketa: Čo považujete za najväčší dopravný problém Dúbravky,

DUŠAN MIKULÁŠ,
predseda Komisie územného rozvoja

Za najväčší dopravný problém Dúbravky z vlastnej skúsenosti považujem iba nedostatočne pripravených vodičov

na cestách. Ide najmä o neznalosť dopravných predpisov alebo nevhodnosť, ktorú nezapláta na cestách ani žiadny nový semafor alebo nová dopravná značka.

LENKA HAMŠÍKOVÁ,
ART OF SLOVAKIA

Myslím si, že veľkým problémom je vjazd obrovského množstva áut do lesa nad mestskou časťou v smere na Dúbravskú hlavicu,

najmä počas víkendov a sviatkov. Šoféri jazdia cez Plachého ulicu a potom súvislo parkujú lesom až po rampu. Chýba tu autobusová linka hromadnej dopravy.

MIRO PÁSTOR,
poslanec

Rád by som poukázal na riešenie križovatky Pri križi. Jednoduchá križovatka s komplikovaným riešením, nehovoriac o tom,

že pri odbočovaní z ulice Pri križi doľava na Devínsku, respektíve prejazde na Dúbravčickú, bránia vodičom vo výhľade autobusy stojace pred križovatkou a aj nelogicky postavené kontajnery.

MARTIN MAREK,
člen Komisie územného rozvoja,

Chýbajúci jasný, udržateľný dopravný koncept zohľadňujúci aj budúci predpokladaný vývoj, diskusia k nemu.

Stav hierarchie jednotlivých druhov dopravy – peší, cyklista a MHD ostávajú v tieni automobilov. Dopad statickej a dynamickej dopravy na kvalitu verejného priestoru.

KEDY BY SA MOHLA ROZŠÍRIŤ HARMINCOVA? do centra, k susedom

Harmincova ulica je prístupovou a častou problémovou cestou v Dúbravke.

Foto: Lucia Marcinátová

Trať medzi Devínskou Novou Vsou a hlavnou stanicou železnice plánujú postupne zmodernizovať. Súčasťou tejto zmeny na trati s dĺžkou asi 16 kilometrov sú i nové plánované zastávky vlaku v Bratislave. Ovplyvniť by mohli aj dopravu Dúbravčanov. Predstavou je totiž vytvoriť zastávku neďaleko Agátovej ulice s názvom Lamačská brána. Z Dúbravky by sa tak mohlo v budúcnosti cestovať vlakom napríklad na hlavnú stanicu. K zastávke integrovanej dopravy železnice chystali postaviť aj záchytné parkovisko, ustúpiť mu mali záhrady v blízkosti Agátovej.

„Parkovisko bolo z projektu vypustené, na základe odvolaní vlastníkov pozemkov,“ vysvetlila vedúca stavebného úradu Ľubica Vladovičová.

Investícia počíta so sumou asi 417 miliónov eur, pričom financovanie by malo byť kombinované – štátny rozpočet, zdroje železníc a európske fondy. Vyplýva to zo zámeru, ktorý železnice predložili na posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA).

Do roku 2025 by mali pribudnúť nové železničné zastávky Patrónka a Železná studienka, modernizovať by sa mal úsek

Devínska Nová Ves a Lamač. Do roku 2030 je na pláne modernizácia úseku Lamač - hlavná stanica. Po roku 2030 by malo prísť k modernizácii hlavnej stanice, pripravovať sa má tretia koľaj a postaviť nová tunelová rúra.

DO LAMAČA CEZ MOST

Nevábna vyšliapaná cestička a na nej zvyšky všeličo. Za vami Ubytovňa Fortuna, nad hlavami bzučia stĺpy vysokého napätia. Neďaleko vysypané odpady, dovezené kopy plastov mimo očí verejnosti.

Kráčame po miestach, kadiaľ má viesť cyklotrasa do Lamača, podjazdom pod diaľnicou D2 smerujeme k železnici.

Ponad ňu by mali cyklisti a peši v budúcnosti prejsť plánovaným cyklomostom Ide o projekt s v spolupráci s mestskou časťou Lamač a Bratislavským samosprávnym krajom. Ak by sa podaril, Dúbravka by už nemala byť odrezaná na cyklistickej mape.

Víziou a predstavou do budúcnosti je bezpečne prejsť bicyklom či pešo do Lamača, vydať sa napríklad na výpravu do Malých Karpát, urobiť si prechádzku

s kočíkom, dostať sa z Dúbravky do práce napríklad do Lamača či Devínskej na dvoch kolesách alebo sa len tak poprechádzať po novom cyklomoste. Cyklistické spojenie na trase Bory – podchod pod železnicou – Agátová – Na vrátkach – podjazd popod diaľnicu – nový cyklomost ponad železnicu – Lamač ulica Podháj.

Cyklomost a prepojenie Lamača a Dúbravky by malo viesť miestami, kde sa aj podľa územného plánu mesta malo stavať cestné prepojenie mestských častí. Pri budovaní diaľnice sa tu preto vytvoril podjazd. Práve tadiaľto má viesť cyklotrasa. Cyklomost by mal ústiť na starú prístupovú cestu na cintorín v Lamači a ulicu Podháj. Finalizuje sa stavebné povolenie, vydáva ho stavebný úrad Lamač. Najväčším problémom bolo majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov, ktoré sa blíži k záveru. Cyklomost pre peších a cyklistov má mať dĺžku 64,60 metra a šírku 4 metre.

V súvislosti s cyklomostom mestská časť v spolupráci s magistrátom rieši aj cyklotrasu, ktoré navzájom prepoja mestské časti Devínska Nová ves, Dúbravka a Lamač s pokračovaním až do Záhorskej Bystrice.

Trasa od cyklomostu po križovatku Agátová - Dúbravčická je spracovaná ako súčasť dokumentácie pre stavebné povolenie cyklomostu a mala by vzniknúť súbežne s ním.

„Ďalšia trasa od križovatky Agátová – Dúbravčická až po areál Penati je spracovaná ako projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie,“ približuje Pavel Gašparovič, vedúci Oddelenia územného rozvoja. „V súčasnosti sekcia dopravy magistrátu aktualizuje tento projekt v území pri areáli hasičského a záchranného zboru. Po dopracovaní projektovej dokumentácie a vydaní príslušných povolení sekcia dopravy magistrátu pripraví realizáciu tejto trasy. Cyklotrasa od Penaty do Borov má už vydané územné rozhodnutie, stavať ju má hlavné mesto.“

Pre peších a cyklistov dnes v podstate medzi Dúbravkou, Lamačom a Devínskou Novou Vsou neexistuje prepojenie, a to sme susedia. Snáď sa dočkáme a spoločne šliapneme do pedálov...

Na Poliankach plánujú hotel

V okolí Harmincovej pribudol projekt Čerešne a aj jeho pokračovanie. Developer však v tejto lokalite nekončí. Opýtali sme preto firmy ITB Development na podrobnosti. JANA GAJDOŠOVÁ, marketingová špecialistka ITB, hovorí, že vysporiadanie pozemkov pod Harmincovou bolo aj pátraním.

Projekt Čerešne má pokračovať, ako?

V lokalite Polianky plánujeme i ďalšie etapy, ktoré budú spolu s už prvými dvoma súčasťou novej mestskej štvrte Čerešne city. Aktuálne prebieha schvaľovací proces pre etapy Čerešne Inn, Residence a Plaza. Projekt prináša benefity pre súčasných a budúcich rezidentov projektu Čerešne a všetkých obyvateľov Dúbravky.

Aké benefity získa Dúbravčan, ktorý nebyva v projekte Čerešne?

Verejné priestory poskytnú miesto pre všetkých. Bude sa tu nachádzať prvé námestie v Dúbravke s lokálnymi službami, altánkom, amfiteátrom, vodnými prvkami či streetbalom a ďalšie dve menšie námestia. Tento verejný priestor bude môcť využívať aj neďaleká škola.

Vo vizualizáciách sa objavil aj hotel.

V rýchlo rozvíjajúcom prostredí Dúbravky badáme absenciu možnosti ubytovania, ktoré sú aj s pribúdajúcimi biznis centrami v širšom okolí potrebné. Spomenúť môžeme lokalitu Patrónky, v ktorej sa rýchlo rozrastá biznis a IT komunita. Hotel Čerešne Inn prinesie hodnotné riešenia pre cestujúcich manažerov či návštevníkov mesta. Aj pri tejto etape uplatňujeme princípy zelene. Trend zelene je v architektúre nielen vizuálnym prvkom, ale aj dôležitou súčasťou zlepšovania životného prostredia.

Váš projekt leží blízko Harmincovej ulice. Riešite v spolupráci s mestom aj rozšírenie cesty. Ako?

Od roku 2014 ITB Development zabezpečuje z vlastných zdrojov pre mesto výkup a vysporiadanie pozemkov potrebných k revitalizácii komunikácie na plnohodnotnú štvorprúdovú cestu. Realizácia projektu si rozšírenie Harmincovej ulice nevyžaduje a naša participácia nie je ani podmienkou pre stavbu ďalších etáp Čerešni. Je to náš príspevok k rozvoju lokality. Výkup pozemkov nás doteraz stál sedem rokov práce a 550 000 eur. Bolo potrebné vypátrať a osloviť množstvo vlastníkov, absolvovať niekoľko kôl rokovania, keďže mnohí pozemok nechceli predať alebo mali nereálnu predstavu o cene a podobne.

(lum)

ktorý by sa mal prioritne riešiť?

TOMÁŠ BUZINGER,
člen legislatívno-právnej komisie

Za najväčší dopravný problém Dúbravky považujem jazdenie a parkovanie veľkého počtu vozidiel nad Plachého až po rampu na Dúbravskej hlavici. Predtým oddychové miesto sa zmenilo na vyhýbanie sa chodcov autám. Navrhoval by som informovať obyvateľov o možnostiach pešej dostupnosti k rozhľadni.

TOMÁŠ HUSÁR,
predseda komisie životného prostredia

Medzi najväčšie problémy patrí výjazd z Dúbravky cez Harmincovu. Predĺženie Saratovskej smerom na Bory a druhý dúb-
ravský výjazd na diaľnicu by tiež veľmi odľahčili dopravu v mestskej časti. Z pohľadu šoféra mi nedáva logiku dávnejšie otočenie prednosti prejazdu cez tunel smerom do Devínskej.

MÁRIO BORZA,
poslanec

Dopravu treba vnímať v dvoch rovinách. Prvá úniková cesta je cez Harmincovu, tu sú pozemky už vďaka vytrvalosti kolegov v mestskom zastupiteľstve a starostu konečne vysporiadané. Druhou trasou a témou je predĺženie Saratovskej. Tieto pozemky sú súkromné, ich odpredaj magistrátu vnímam strategicky.

Lucia Marcinátová

TESTOVANIE
A OČKOVANIE
COVID-19

MOBILNÉ ODBEROVÉ
MIESTA V DÚBRAVKE

- **Mobilné odoberové miesto** v budove KC Fontána na Ožvoldíkovej (odber z okna). Odborné hodiny sú od pondelka do nedele od 8.00 – 17.00 (obedová prestávka 12.00 – 13.00, posledné stery pred prestávkou 11.45 a 16.45). Testovanie je zatiaľ bez objednania.
- **Mobilné odoberové miesto** v areáli kúpaliska Rosnička na ulici M.Sch. Trnavského (kontajnerové miesto vonku) Otváracie hodiny od pondelka do nedele, od 9.00 – 18.00 (obedová prestávka 13.00 – 14.00 h). Objednať sa na testovanie môžete cez objednávkový systém na www.health.gov.sk/?ag-mom
- **Mobilné odoberové miesto** na Agátovej 5. Ide o kontajnerové odoberové miesto. K dispozícii je od pondelka do nedele. Odborné hodiny sú od 9.00 – 13.00 a 14.00 – 18.00. Objednať sa na testovanie môžete cez objednávkový systém na www.health.gov.sk/?ag-mom

VEĽKOKAPACITNÉ
OČKOVACIE CENTRUM BSK

Funguje v priestoroch Národného futbalového štadióna. Prihlasovanie na očkovanie spravuje Národné centrum zdravotníckych informácií. Požiadavku na očkovanie môžete zadať cez portál <https://vakcinacia.nczisk.sk>

V čase uzávierky našich novín sa na očkovanie do veľkokapacitného centra mohli prihlásiť ľudia vo veku od 50 do 60 rokov. Očkuje sa tu vakcínou AstraZeneca.

ČAKÁREŇ NA OČKOVANIE

Štát spustil takzvanú čakareň na očkovanie proti Covid-19. Ľudia už nemusia čakať na voľné termíny, ale registrujú sa a termín im príde, keď sa uvoľní. V čase uzávierky našich novín bola čakareň určená pre ľudí nad 50 rokov. Očkovacia vakcína sa vyberať nedá. Registrácia prebieha na stránke <https://vakcinacia.nczisk.sk/>

ĽUDIA POUKÁZALI NA BEZPEČNOSŤ AJ CHÝBAJÚCE TOALETY

Ako ďalej na Pekníčke?

Ihrisko pre basketbal či prvky ľadového hokeja pre staršie deti, dopravná dráha pre bicykle i altánok a toalety. To všetko patrilo k návrhom Dúbravčanov v súvislosti s budúcnosťou voľnočasového areálu na Pekníčkovej.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

120 ľudí a skoro 40 rôznych návrhov, pohľadov, čo by Dúbravčania privítali na Pekníčke. V asi najznámejšom voľnočasovom areáli mestskej časti medzi ulicami Repašského, Pekníčkovej a ulicou Pod záhradami. Mestská časť Bratislava-Dúbravka zbierala počas uplynulého mesiaca námety, chcela poznať názory obyvateľov.

Na konci roku 2020 tu dokončila nové hokejbalové ihrisko. Vzniklo vďaka dotácii, ktorú sa jej podarilo získať od hlavného mesta. Hokejbalové ihrisko dovtedy fungovalo v detskej zóne parku a prichádzalo často k stretom detí a športovcov. Ostala po ňom voľná asfaltová plocha. Mestská časť sa preto pýtala na názory obyvateľov.

„Za všetky názory a inšpirácie ďakujeme,“ približuje starosta Dúbravky Martin Zaťovič. „O zámeroch a plánoch v parku budeme informovať.“

Dúbravčania debatovali na sociálnej sieti, návrhy tiež posielali mailom. Dokopy sa zapojilo 120 obyvateľov. K najčastejším pripomienkam patrila bezpečnosť, zamykanie areálu, chýbajúce toalety či možnosť požičiavania športových pomôcok. Medzi návrhmi sa najviac objavovali skatepark či pumptrack, lanová dráha, workout i prvky pre staršie deti, plocha pre dopravné ihrisko, väčšie

Voľná plocha po bývalom hokejbalovom ihrisku.

Foto: Lucia Marcinátová

basketbalové ihrisko, priestor pre altánok a možné podujatia, ale i výsadba a zeleň.

Pumptrackovú dráhu mestská časť plánuje neďaleko na Talichovej ulici, o využití a plánoch s areálom Pekníčkovej bude ďalej informovať.

V roku 2019 naša mestská časť postavila na Pekníčke nové multifunkčné ihrisko na ploche 33 x 18 metrov, pri jeho vzniku pomohla aj dotácia z Úradu vlády. Neskôr ho doplnila divácka tribúna.

V areáli je tiež tenisové, hokejba-

lové ihrisko, priestor pre basketbal, beh, dve ihriská na petang, pingpongové stoly, súčasťou sú workoutové prvky či takzvaná kardiozóna. Revitalizáciou prešlo aj detské ihrisko.

Areál má dve fontánky s pitnou vodou i takzvané hmlovisko. Býva dejiskom viacerých podujatí. K najznámejším a najnavštevovanejším patria jesenná Šarkaniáda alebo súťaž hasičských družstiev

pod názvom Hasičský deň. Zo športových podujatí sa k tým najväčším zaraďujú Beh mladých Dúbravčanov či Športové hry seniorov.

NAJČASTEJŠIE
NÁVRHY OBYVATEĽOV

- zlepšiť bezpečnosť, zamykanie areálu, toalety
- pumptrack či skatepark
- väčšie basketbalové ihrisko
- ihrisko pre staršie deti – opičia či lanová dráha
- dopravné ihrisko, dráha pre bicykle

PODCHOD MAJÚ
ROBIŤ DO MÁJA

Hlavné mesto pokračuje v rekonštrukcii podchodu pri Obchodnom dome Saratov. Práce postupujú a začali s montážou výťahových plošín k jednotlivým nástupiskám MHD. Rekonštrukcia by mala trvať do mája tohto roka. Zvýšiť by sa mala aj bezpečnosť v podchode. Pribudnúť má kamerový systém, ktorý bude optickou prípojkou napojený na centrálny pult ochrany mestskej polície hlavného mesta na Gunduličovej. Celkové náklady na rekonštrukciu podchodu Saratov súčasne vedenie hlavného mesta odhaduje na 391 705 eur.

VÝMENA
SMETNÝCH KOŠOV

Mestská časť sa počas marca pustila do veľkej výmeny smetných košov. Nahradila poškodené, hrdzavé zelené a žlté smetné koše. Nové koše môžu Dúbravčania nájsť v jedenástich rôznych lokalitách. Okrem klasických košov pribudli aj nové na psie exkrementy.

DÚBRAVČANKÁM
ZASPIEVAL Z BALKÓNA

Bola to z tých správ, ktoré „zahrejú pri srdci.“ Dúbravčanka sa podelila na sociálnej sieti so zážitkom, ktorý pripravil operný spevák, bývalý sólista opery SND Peter Oswald. Na bránu domu v blízkosti, kde býva, vyvesil odkaz: „Milé dámy, dovoľte, aby som vám zaspieval ku MDŽ o 16-tej z môjho balkóna na Saratovskej.“ Dúbravčanka nakrútila video a výnimočný kultúrny zážitok tak mohli prežiť aj ostatní. Zverejnila ho so slovami – Dúbravka nie je mestská časť, ale životný štýl. Majstrovi Oswaldovi aj touto cestou ďakujeme.

NOVÉ KONÍKY
NA DVORE

Postupné obnovy detských ihrísk v mestskej časti pokračujú. Na ihrisku Materskej školy Ožvoldíkova stoja nové koníky. Počas marca nahradili staršie hracie prvky na pružine. Podobne prešlo úpravou aj detské pieskovisko v Materskej škole Nejedlého.

ŠKOLY PRIJÍMAJÚ ŽIAKOV PRIORITNE PODĽA ŠKOLSKÝCH OBVODOV

Zápisy prváčikov online

Vybrať školu, na jej webe nájsť prihlášku a do 27. apríla ju vyplniť a odoslať. Zápisy prváčikov budú aj tento rok elektronické. Od rodičov bez možnosti pripojenia na internet budú školy zbierať prihlášky na vrátnici.

Mestská časť Bratislava-Dúbravka vyhlásila zápisy prváčikov do základných škôl, ktorých je zriaďovateľom. Pre pandemickú situáciu budú podobne ako vlni prebiehať elektronicky od 19. do 27. apríla 2021.

Povinné sú pre všetky deti, ktoré do konca augusta tohto roku dovŕšia šesť rokov a aj pre tie, ktoré mali odloženú povinnú školskú dochádzku.

Zákonný zástupca na webovej stránke vybranej základnej školy alebo na stránke mestskej časti nájde prihlášku, ktorá bude pre každú školu rovnaká, a vyplní ju v online systéme. Školy budú prijímať vytlačenu a vyplnenú prihlášku i poštou, pričom dôležitý bude dátum pečiatky na obálke (najneskôr do 27. apríla). Zákonní zástupcovia detí, ktorí nemajú prístup k internetu, môžu doručiť prihlášku aj osobne na vrátnicu príslušnej základnej školy, a to v dvoch termínoch – v stredu 21. apríla od 9:00 – 12:00 a vo štvrtok 22. apríla od 13:30 – 16:00 hodiny. Odovzdávanie prihlášok prebieha bez detí.

Na zápis treba prihlásiť aj deti so špeciálnymi, výchovno-vzdelávacími potrebami. Zákonní zástupcovia takéhoto dieťaťa majú možnosť doručiť vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie školy do vydania rozhodnutia o prijatí dieťaťa do základnej školy, prípadne najneskôr do 15. júna 2021.

Dúbravka má štyri základné školy, ktoré zriaďuje mestská časť a štyri, ktoré patria iným zriaďovateľom – špeciálna, dve súkromné a britská.

Slávnostná imatrikulácia prváčikov na ZŠ Pri križi.

Foto: Lucia Marcinátová

ŠKOLSKÉ OBVODY PLATNÉ PRE ZŠ V DÚBRAVKE

- 1. OBVOD** – ZŠ Pri križi Brižitská, Cabanova, Čiernohorská, Fedáková, Gallayova, Homolova, Jadranská, Kajerka, Karola Adlera, Kristy Bendovej, Martina Granca, Novodvorská, Ožvoldikova, Pekníkova, Pod záhradami, Popovova, Pri križi, Repašského, Štepná, Tranovského, Žatevná
- 2. OBVOD** – ZŠ Nejedlého Agátová, Dražická, Dúbravčická, Drobného, Kpt. Rašu, Lysáková, Na vrátkach, Nejedlého, Pri hrubej lúke, Saratovská, Sekurisova, Trhová, Ušiaková
- 3. OBVOD** – ZŠ Sokolíkova Bezekova, Bujnáková, Galbavého, Jura Hronca, Chrobáková, Jána

- Valaštana Dolinského, K horánskej studni, Klimkovičova, Koprivnická, Kudláková, Oskorušová, Pánikova, Plachého, Považanova, Sokolíkova, Strmé sady, Strmý bok, Švantnerova, Talichova, Tavarikova osada, Tulipánová, Vendelínska, Záhradkarska
- 4. OBVOD** – ZŠ Beňovského Bagarova, Batkova, Bazovského, Beňovského, Bilíkova, Bošániho, Bullova, Červeňáková, Damborského, Hanulova, Harmincova, Húščavova, Janka Alexyho, Landauova, Lipského, Luda Zúbka, M. Sch. Trnavského, Nemčíkova, Polianky, Pri štadióne, Violy Valachovej

Miestne zastupiteľstvo určilo v roku 2004 školské obvody jednotlivých škôl, upravovalo ich v roku 2015. Podľa ulíc a trvalého bydliska obyvateľa patria k jednotlivým školským obvodom – školám. Rodič môže zapísať dieťa na ktorúkoľvek základnú školu. Školy však musia prioritne prijímať žiakov podľa školských obvodov.

O prijatí dieťaťa rozhoduje riaditeľ školy a musí tak urobiť najneskôr

do 15. júna. Zapísať sa musí aj dieťa, ktoré bude navštevovať školu v zahraničí, a to v škole podľa trvalého bydliska. Zápis je totiž povinný, porušenie zákonnej prihlasovacej povinnosti sa trestá ako priestupok a zákonný zástupca môže dostať pokutu.

Zápisy do materských škôl budú prebiehať tiež elektronicky, avšak počas mája. O podrobnostiach bude mestská časť informovať v apríli. (lum)

Bikesharing rozšírili na Železnú

Na Železnej studničke vznikol začiatkom marca projekt lesného bikesharingu v Malých Karpatoch. S aktivitou prišla Rekola, systém zdieľaných ružových bicyklov v Bratislave. Ponúknuť má alternatívu k uzavretým fitness centráram a doplniť svoj klasický mestský bikesharing.

Centrálne stanoviisko ružových bicyklov je na konečnej trolejbusov pod Červeným mostom. Ide o štartovací bod pre cyklovýlet cez les na Železnú studničku či ďalej do Malých Karpát.

„Keďže je cesta vyasfaltovaná a nie je sem povolený ani vjazd áut, je vhodná i pre rodiny s deťmi,“ vraví Martin Žarnovičský, hovorca Rekol. „Všetky bicykle sú vybavené prevodovkou pre jazdy do kopca a veľkým košíkom na batohy.“

Bicykel sa dá požičať po stiahnutí mobilnej aplikácie Rekola. Cena je jedno euro na 30 minút. Prevádzkovateľ hovorí o akcii na prvý mesiac zadarmo. „Platí vtedy, ak si užívateľ zvolí možnosť kúpy štandardného predplatného a platí tiež pre ostatné trasy v rámci mesta. Predplatné bude možné kedykoľvek v ďalšom období prerušiť.“

Po jazde je možné bicykle vrátiť na ktorékoľvek stanovište Rekol v rámci Bratislavy. Napríklad pri Červenom moste alebo aj v centre mesta, v Karlovej Vsi, Dúbravke, Novom Meste, Ružinovci či v Petržalke.

Lesný bikesharing je na európske pomery neštandardný projekt, keďže bikesharingové systémy fungujú zväčša len v husto zastavaných územiach ako dopravný prostriedok určený na krátke vzdialenosti. Prevádzkou v Malých Karpatoch si chcú Rekolá vyskúšať záujem aj o tento netradičný typ služby. (lum)

ODPAD KU KONTAJNEROM NEPATRÍ

Koberec aj umývadlo, starý vianočný stromček, vysávač. To všetko sa dalo nájsť pri kontajneroch na triedený odpad pred zbrojnicou na Žatevnej. Oddelenie životného prostredia nelegálne uložené smeti upraxe a námesťičko pre zbrojnicu opäť vyzerá čisto. No nie nadiľho.... Financie a čas pracovníkov v teréne, ktorý venujú neustálemu upratovaniu tohto miesta, by mohli investovať do viacerých miest a lokalít. Ukladanie odpadu mimo kontajnerov je zakázané v zmysle všeobecne záväzných nariadení.

NOVÉ BRÁNKY PRE IHRISKO

Mestská časť pokračuje aj v úpravách športovísk v Dúbravke. Na ihrisku za Materskou školou Cabanova osadila počas marca nové bránky pre futbalistov či hokejistov z okolia. Bránky sú vybavené aj závažím proti prevráteniu.

TECHNIKA PUTOVALA ŠKOLÁKOM

Komisia školstva a Komisia sociálno-zdravotná a bytová mestskej časti ďakujú darcom, ktorí v rámci zbierky HĽadáme techniku pre deti bez techniky, prispeli tabletmi a počítačmi na vzdelávanie detí, ktoré nemali možnosť online vyučovania pri dištančnej forme. Od darcov mestská časť získala takmer novú techniku, ktorá už putovala deťom základných škôl. Išlo o štyri notebooky, jeden stolový počítač a tri tablety. Žiaci druhého stupňa sa učia dištančne od októbra minulého roka. Za podporu ďakujeme.

OPRAVY VÝTLKOV SA ZAČALI

Pozime sa opäť rozbehli práce v teréne. Na cestách v mestskej časti prebieha oprava výtlkov. Prvými lokalitami boli ulice Pekníkova a Nejedlého. Postupe budú oprava pokračovať na ďalších komunikáciách po Dúbravke. Pre bezpečnejšiu a plynulejšiu jazdu.

Sodicka

Výmenné miesto

Fedákova 30, BA

Výmena len za **5,- €** s DPH

Našu univerzálnu bombičku vymeníme aj za iné značky: Syphon, Sodastream, Limobar, Orion, Tescoma.

www.sodicka.sk 0910 207 707

NAINŠTALUJTE RODIČOM MOBILNÚ APLIKÁCIU!

- AKTUÁLNE SPRÁVY Z MESTSKEJ ČASTI
- LEN OFICIÁLNE INFORMÁCIE V SÚVISLOSTI S PANDÉMIU
- DÚBRAVSKÉ NOVINY VO VAŠOM MOBILE
- ONLINE TELEVÍZIA

SOM Dúbravka

[App Store](#) [Google Play](#)

ZBER NEBEZPEČNÉHO ODPADU

10. APRÍL 10.30 – 12.30

ŽATEVNÁ ULICA PRI POŽIARNEJ ZBROJNICI

ZBER JE URČENÝ PRE OBYVATEĽOV, NIE PODNIKATEĽOV

ČO SA ZBIERA?

staré náterové hmoty, odpadové rozpúšťadlá, pesticídy, oleje a tuky (uzavreté v pevných obaloch), batérie a akumulátory, žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť, vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky (chladničky, mrazničky a pod.), vyradené elektrické a elektronické zariadenia – elektrospotrebiče (počítače, televízory, monitory, žehličky, práčky, mixéry a pod.)

ZBER JE URČENÝ PRE BRATISLAVČANOV, NEPODNIKATEĽOV.

Advokátska kancelária

JUDr. Ing. Ivana Bojnu

so sídlom v Dúbravke

Odborné zameranie kancelárie – právo: občianske (vrátane realitného, spotrebiteľského, pozemkového a susedského práva), obchodné (vrátane práva obchodných spoločností), pracovné, rodinné (vrátane rozvodov, bezpodielového spoluvlastníctva manželov, výživného a úpravy styku – tzv. Cochemský model) a iné. Sporová aj nesporná agenda.

Pre Dúbravčanov (aj firmy) zľavy z cenníkových cien.

Kontakty pre dohodnutie termínu
(stretnutia sú možné aj vo virtuálnom priestore cez internet):
0911 797 721, termin@akib.sk, www.akib.sk.

Nájdete nás v objekte „Čerešne“ pri Kauflande.

0 zelené témy sa Slováci aktívne zaujímajú

Koncom minulého roka realizoval Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied prieskum na vzorke 1 021 respondentov. Z jeho výsledkov vyplynulo, že až 70 % opýtaných Slovákov má obavy o životné prostredie. O tom, že nám nie sú ľahostajné dôsledky klimatickej krízy, svedčí viac ako 120 000 podpisov v rámci petície Klíma ťa potrebuje, ktorá bola odovzdaná do parlamentu na prerokovanie.

Ako môžem JA prispieť k zdravšej planéte?

Možností je veľmi veľa a čo je najlepšie, niektoré nás nestoja ani cent. Vyžadujú si len náš čas a ochotu meniť veci k lepšiemu. Stále sa však medzi nami nájdu ľudia, ktorí obhajujú svoju nečinnosť v otázke ochrany prírody argumentom, že oni sami na tom aj tak nič nezmenia. Pravdou však je, že každá pomoc prírode sa počíta. Veľký zmysel má už len to, že mnohí sme do značnej miery prešli na elektronický spôsob komunikácie, nastavili sme si zasielanie bankových výpisov či faktúr za telekomunikačné služby e-mailom a platíme naše účty prevodom namiesto papierových poštových poukážok. Aktívne prispieť k ochrane životného prostredia môžeme aj tak, že budeme triediť odpad, aspoň z času na čas vymeníme auto za cestovanie bicyklom či hromadnou dopravou (vlak, autobus, električka), nebudeme zbytočne plytvať energiami a potravinami a obmedzíme používanie plastov napríklad tým, že si do obchodu zoberieme vlastné vrecká a nákupné tašky na potraviny. Možno ste netušili, ale na Slovensku máme takmer v každom väčšom meste bezobalové

Zoberte si Zelenú elektrinu aj vy

Každá pomoc prírode sa počíta

Michal Sabo
ekoaktivista, greenfluencer

www.zse.sk

ZSE

obchody, v ktorých nakúpíte výhodnejšie a ešte aj zodpovednejšie k prírode, keďže obaly na potraviny alebo drogériu, ktoré tam nakúpíte, si prinesiete z domu.

30 000 zákazníkov ZSE prispieva k ochrane prírody

Zrejme ste už počuli o Zelenej elektrine, s ktorou môžete podporovať zelené elektrárne (napr. slnečné, vodné, veterné) aj na Slovensku. Zelenú elektrinu od ZSE už využíva viac ako 30 000 zákazníkov z rodov domácností. Pri podieli uhlia ako zdroja elektriny v energetickom mixe ZSE na úrovni 13,8 % to znamená, že týchto 30 000 zákazníkov ročne ušetrí 15 131 286 kg uhlia a zabráni vzniku až 15 100 800 kg CO₂ zo spáleného uhlia. Čím viac zákazníkov sa rozhodne aktívne podporovať zelené elektrárne, tým viac ich bude pribúdať, ich výrobné procesy sa budú zefektív-

ňovať a to sa odrazí aj na postupnom znižovaní cien elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov. ZSE v roku 2020 nakúpilo záruky pôvodu elektriny od viac ako 760 malých fotovoltických elektrární po celom Slovensku.

Ako funguje Zelená elektrina od ZSE?

So Zelenou elektrinou od ZSE funguje každá domácnosť bez problémov kedykoľvek počas dňa či noci, iba s tým rozdielom, že spotreba elektriny je 100 % krytá zárukami pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie. Zelená elektrina sa od čiernej nedá fyzicky oddeliť, to znamená, že ZSE vám nebude meniť elektrické káble, ale v objeme vašej ročnej spotreby nakúpi záruky pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov a priradí ich priamo k vašej domácnosti. A vôbec pri tom nezáleží, či bývate v byte alebo v rodinnom dome.

CENTRUM VOĽNÉHO ČASU UČÍ AJ MENÍ PRIESTORY

Klokan učí, tvorí, súťaží

Centrum voľného času Klokan na Batkovej ulici je síce zatvorené už od zimných prázdnin, ale pracuje aj za zatvorenými dverami. Vnútorne priestory premieňa na pekné ateliéry, vonkajšie priestory začína pretvárať na mládežnícku a športovo-oddychovú zónu a v telocvičniach pribudla nová horolezecká stena.

CVČ KLOKAN

Počas zatvorenia Centra voľného času Klokan prebehli dve výtvarné súťaže: Vianočná ozdoba a Valentínske srdiečko, a tiež tanečná súťaž. Do súťaže Vianočná ozdoba sa prihlásilo 130 diel. Odborná porota pod vedením sochára Milana Lukáča a Lindy Lukáčovej vybrali ocenené práce. Ceny virtuálne odovzdali námestníčka primátora Zdenka Zaťovičová a starosta Dúbravky Martin Zaťovič, ktorí mali nad súťažou i záštitu.

Vo februári prebehla tiež celosťatná geografická olympiáda. Počas

Virtuálne oceňovanie víťazov súťaže Vianočná ozdoba pod záštitou viceprimátorky Zdenky Zaťovičovej a starostu Martina Zaťoviča. **Foto: RL**

zatvorenia centra fungujú dištančne krúžky - výtvarný, fotografický, jazykový, keramika, spev, tanec či gitara. Aj v tomto období sa môžete zapísať do online krúžkov, ktoré sa po ukončení pandemických opatrení otvoria verejnosť. Športové krúžky boli pre pandémiu pozastavené. Tak ako každý rok pripravujeme na leto skvelú ponuku táborov. Viac informácií nájdete na našej webovej stránke: www.kruzky.eu.

KONTAKT

Centrum voľného času Klokan
Batkova 2, 841 01 Bratislava
tel. 0911 392 678,
email: cvcklokan@gmail.com
web: www.kruzky.eu

Vážime si, že sa deti (aj rodičia a učelia) zúčastňujú online súťaží. Všetkým ďakujeme za záujem a podporu.

Máte dobrý nápad, pripomienku?

ABY VAŠE OTÁZKY A PODNETY NAŠLI ODPOVEĎ, ADRESUJTE ICH. RADI VAM ODPOVIEME.

uzemny.rozvoj@dubravka.sk
zivotne.prostredie@dubravka.sk
socialne@dubravka.sk
dkd@dubravka.sk
skolstvo@dubravka.sk

Hľadáte strednú?

Vyberte SUPERŠKOLU v Bratislavskom kraji

54 stredných škôl na jednom mieste
www.strednapremna.sk

U nás vaše deti získajú:

- istotu uplatnenia
- jedinečné remeselné odbory
- stáže u TOP zamestnávateľov
- výmenné študijné pobyty v zahraničí
- bilingválne štúdium na gymnáziách a SOŠ
- duálne vzdelávanie s benefítmí
- SMART technológie
- cvičné firmy

Končíš základku? Vyber si strednú podľa seba!

54 stredných škôl

Zoznam všetkých škôl s opisom si môžete stiahnuť v ucelenej brožúre.

www.bratislavskykraj.sk

► MESTSKÁ ČASŤ PRIPRAVUJE KVETINOVÚ NOVINKU – LETNÉ ZÁHONY

Kvietky prekvapujú postupne

Možno by sa dal podľa nich nastavovať kalendár, alebo vyhodnocovať príchod jari či intenzita zimy. Záhony kvietkov v Dúbravke. Tešia pri kostole, na pešej zóne, pri sochách či pamätníkoch.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Tento rok vykukli trochu skôr. Prvé kvety z trávy sa objavili už vo februári a každým dňom pribúdali ďalšie. Záhony cibuľovín na rôznych miestach Dúbravky kvitnú už štvrtý rok na etapy. Prekvapia i potešia zároveň vo viac než 15 lokalitách mestskej časti.

Mestská časť Dúbravka začala s výsadbou cibuľových zmesí na jeseň 2017. Prvé kvietky mohli Dúbravčania vidieť skoro na jar 2018. Odvtedy pokračuje a výsadbu rozširuje.

**NAJSKÔR KRÓKUSY,
NESKÔR TULIPÁNY**

Zmesky cibuľovín sú špeciálne namiešané tak, aby bol kvitnutie efekt zaujímavý a trval čo najdlhšie. Záhony kvitnú dva až tri mesiace postupne po jednotlivých druhoch. Prvé tešia krókusy rôznych farieb, potom botanické tulipány a neskôr drobné cibuľoviny ako puškinie, modrice a botanické narcisy. Nasledujú vysoké tulipány, narcisy a kvitnutie dokončujú okrasné cesnaky.

Krókusy bolo vidieť ako prvé pri frekventovanej Harmincovej ulici. Onedlho zakvitli aj na Žatevnej pod miestnym úradom. Na pešej zóne na Bazovského žiaria narcisy, podobne ako pri Eagles pube na Nemčíkovej. Tulipány sa ukázali neskôr v záhonoch v Parku Družba, pri Kostole Ducha Svätého a na ulici Janka Alexyho a drobné cibuľoviny pred Domom

Záhony pod miestnym úradom na Žatevnej.

Foto: Peter Považan

kultúry Dúbravka. Kvietky sa objavili tiež v trávnikoch pri sochách a pamätníkoch.

**NOVINKA PRI VSTUPE
DO DÚBRAVKY**

„Myšlienka sa osvedčila a vlni na jeseň sa k podobnej výsadbe cibuľovín pridalo aj hlavné mesto,“ hovorí Mária Smiešková, vedúca Oddelenia životného prostredia. Magistrát sadil kvietky i v Dúbravke na troch miestach – v trojuholníku zelene na Agátovej v smere do Devínskej Novej Vsi, na ulici Janka Alexyho pod Domom kultúry Dúbravka a na Talichovej pri Zlatej lipe.

Dokopy zakvitne počas tejto jari

takmer 1000 metrov štvorcových cibuľových záhonov. Mestská časť pripravuje aj novinku – letné kvitnúce cibuľoviny a lúčne kvety. Celkovo pôjde o 400 metrov štvorcových nových, kvitnúcich záhonov. Budú sa sadiť počas tejto jari.

Dúbravčania sa tak môžu v teplejších mesiacoch tešiť na výrazné, vysoké lalie. Takéto záhony budú aj v ďalších lokalitách – park Pekníkova, pri zastávke MHD Štepná, pri bývalej sobášnej sieni, Kostole Ducha Svätého a pri fontáne na Bazovského.

Počas vegetačného obdobia kvitne v Dúbravke pri dome kultúry a pri mestskom úrade aj 12 samozavlažovacích kvetináčov s kvetinovou výsadbou.

ZÁHONY CIBUĽOVÍN V DÚBRAVKE:

- Harmincova ulica – neďaleko štadióna
- Nemčíkova, Damborského
- Kostol Ducha Svätého
- Kostol Ducha Svätého pri zastávke autobusu MHD
- Dom kultúry Dúbravka
- Pod budovou miestneho úradu – Žatevná 4
- Janka Alexyho – smer na Lamač
- Pešia zóna Bazovského, Landauova
- Park Družba – pri soche Bagara

ZATRAKTÍVNENIE OKOLIA PRI PAMÄTNÍKOCH

- Jadranská pri pamätníkoch
- Kpt. Raša – socha Tri dievčatá
- Vendelínska – pamätník (pod školou)
- M.Sch.Trnavského – pri evanjelickom dome, pri sochách Družičky
- Homolova – pri diele „Pozdrav vesmíru“
- Nemčíkova – socha Dievča s knižkou pri Eagles pube

LETNÉ KVITNÚCE CIBUĽOVINY

- Repašského popri parku Pekníkova
- pri zastávke MHD Štepná
- pri bývalej sobášnej sieni – Evanjelický zborový dom
- pri Kostole Ducha Svätého
- pri fontáne na Bazovského
- Talichova križovatka
- Pod záhradami – námestíčko

► HLAVNÉ MESTO MÁ DODAŤ HNEDÝ KONTAJNER

Požiadajte o nádobu na bioodpad

Jarné práce v predzáhradke, hrabanie listov. Biologický odpad zo zelene bytových domov by nemal končiť v komunálnom odpade.

Trávnik okolo domu, záhrada prislúchajúca k paneláku. Často sa o zeleň starajú vlastníci alebo správcovia bytového domu a často tento „záhradný“ odpad končí v nádobách na zmiešaný komunálny odpad.

Po novom by to tak už nemuselo

byť. Podľa novely zákona by mesto malo dodať vlastníkom bytových domov nádoby na triedený zber biologicky rozložiteľného odpadu.

V minulosti vlastníci alebo správcovia záujem o takúto zbernú nádobu hlásili, teraz by ju mesto malo dodávať a nádoby zbierať od marca do novembra.

Aktuálna vyhláška hovorí: „Obec má povinnosť, v prípade Bratislavy je povinnou obcou hlavné mesto, zabezpečiť, ak ide o komplexnú byto-

vú výstavbu s pozemkom so zeleňou alebo záhradou, ktorý je vo vlastníctve vlastníka bytového domu alebo bytu, aby každá komplexná bytová výstavba alebo domácnosť mala buď kompostovací zásobník alebo hnedú zbernú nádobu. Vlastník alebo správca si môže vybrať.“

V prípade, že správcovia bytových domov alebo vlastníci od mesta zbernú nádobu nedostali, môžu o ňu požiadať mailom – zivotneprostredie@bratislava.sk. (lum)

**KORONAVÍRUS
COVID-19****Ako liečiť koronavírus**

ŽIVOTOSPRÁVA: Dôležitý je oddech, dostatok spánku a pitie dostatočného množstva tekutín – ideálna je voda alebo bylinkový čaj. Jedzte výživné a zdravé jedlá a prijímajte výživové doplnky ako vitamín D a C, selén, zinok či Imunoglukan. Ak je to možné, ostňte izolovaní v samostatnej miestnosti od ostatných členov rodiny. Udržiavajte sociálny kontakt s blízkymi prostredníctvom telefónu alebo internetu.

ŤAŽKOSTI S DÝCHANÍM: Dôležité je sledovať dychovú frekvenciu, ktorá by mala byť nižšia ako 20 dychov za minútu. Ak sa vám ťažko dýcha aj v pokoji alebo došlo k náhlemu zhoršeniu dýchania, treba volať záchrannú zdravotnú službu na číslo 155 alebo 112. Keď sa objaví suchý kašeľ, odporúča sa Stoptussin, či Ditusat.

PRÍZNAKY: Ak máte mierne príznaky a inak sa cítite zdravý, treba sa izolovať a obrátiť sa na svojho lekára alebo informačnú linku COVID-19. Kontakt pre občanov: 0800 174 174, zo zahraničia volajte: +421 222 200 910. Ak sa objaví horúčka, kašeľ a ťažkosti s dýchaním, treba vyhľadať lekársku pomoc – ideálne ak zavoláte vopred. Pri teplote nad 38 °C sa môže užívať Novalgin, Paracetamol alebo Ibuprofen v odporúčaných dávkach. Teplotu si merajte viackrát denne. Ak teploty nad 38 °C pretrvávajú dlhšie ako 3 dni, kontaktujte svojho všeobecného lekára.

KEDY VOLAŤ ZÁCHRANNÚ ZDRAVOTNÚ SLUŽBU? (155 ALEBO 112): - pri kolapse, pri zhoršení vedomia (dezorientácia, zmena správania), ak teplota nad 38°C pretrváva viac dní, pri poklese saturácie krvi kyslíkom pod 90 %, pri podstatnom znížení množstva moču, pri pretrvávajúcom poklese krvného tlaku na nízke hodnoty, zvyčajne pod 100 mmHg systolického tlaku, pri výrazných alebo náhle vzniknutých prejavoch dušnosti, pri zrýchlení dychovej frekvencie, t. j. nad 20 dychov za minútu.

Zdroj: BSK

Opravy v domácnosti, vŕtanie, montáž svetiel, zapojenie spotrebičov, servis plastových okien, montáž nábytku, výmena a osadenie vod. batérií.

Tel.: 0948 727 605

**MESTSKÁ ČASŤ
BRATISLAVA -
DÚBRAVKA****Miestne zastupiteľstvo**

27. apríla 2021 o 15.00 v modrej sále Domu kultúry Dúbravka (miesto podľa aktuálnej pandemickej situácie). Zasadnutie dúbavských poslancov sa bude dať sledovať online prostredníctvom Dúbavskej televízie

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - DÚBRAVKA

prijme do pracovného pomeru

**TECHNICKÝ ZAMESTNANEC V TERÉNE
ODDELENIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

Náplň práce: udržiavanie čistoty a poriadku verejných plôch v mestskej časti Bratislava-Dúbravka, ručné čistenie verejných plôch, hrabanie lístia, zametanie ciest a chodníkov, obsluha vysávača na zber drobného komunálneho odpadu, vyprázdňovanie smetných košov na verejných priestranstvách, údržba verejnej zelene a ďalšie drobné terénne práce. **Požadované vzdelanie:** neustanovuje sa. **Podmienkou je splnenie požadovaných predpokladov:** ovoidčský preukaz skupiny B.

Osobnostné predpoklady: presnosť, spoľahlivosť, proaktívny prístup, osobnostné a morálne predpoklady. **Miesto výkonu práce:** MČ Bratislava-Dúbravka

Nástup: ihneď alebo podľa dohody. **Pracovný pomer:** plný pracovný úväzok, doba neurčitá. **Odmeňovanie:** podľa zákona č. 553/2003 Z. z., plat od 900,00 brutto/mesačne.

Žiadosti o prijatie do zamestnania spolu so životopisom môžete zasielať písomne na adresu: Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Dúbravka, Žatevná 2, 844 02 Bratislava alebo e-mailom na adresu: frtusova@dubravka.sk. Dovoľujeme si Vás informovať, že kontaktovať budeme len vybraných uchádzačov, ktorí budú spĺňať naše požiadavky a budú pozvaní na osobný pohovor.

**PREDÁM NOVÚ PASCU NA LÍŠKY,
ROZMER 140 / 60 / 40 cm
CENA 95 EURO. TEL.: 0907 181 800**

ZUBNÁ AMBULANCIA NA KRAMÁROCH

(Stromová 16) oznamuje zmenu
pracovnej doby od 15.00 – 21.00.
Ošetríme každého bez čakania,
kto nám zavola. Tel.: 0905 662 407

**RE/MAX
Elite**

VÁŠ REALITNÝ
MAKLÉR PRE
DÚBRAVKU

ING. TATIANA URBANOVÁ
mobil: 0911 104 429
tatiana.urbancova@re-max.sk

Ponúkam 11-ročné skúsenosti
pri predaji nehnuteľností

Ďakujem za dôveru

VÝCVIK PSOV

WWW.CVICIMEPSOV.SK

Športový klub policajnej kynológie ponúka profesionálne vedený výcvik psov všetkých plemien podľa metodiky vhodne upravenej k veku vášho psa - od šteniat až po dospelé psy.

0917 173 665

MALIARSKÉ PRÁCE

**MAĽOVANIE
STIERKOVANIE
NATIERANIE
BENÁTSKY ŠTUK**

RADOSLAV OSUSKÝ
0911 128 116

**OBČIANSKA
INZERCIA**

- Predám dievčenské oblečenie od č. 50-92. Mám toho veľmi veľa, môžete si prijsť vybrať z ponuky. Tel.: 0915 706 176
- Doučím ruštinu, angličtinu žiakov základnej, strednej školy. Pripravím na maturitu. Anglická konverzácia. Tel.: 0911 356 462
- Predám postieľku veľmi málo používanú s chráničmi drahým matracom a plastovými košími – zn. IKEA. Všetko za 30 eur. Tel.: 0915 706 176
- Predám málo používaný detský bicykel pre dievča 7 - 10 rokov. Cena: 80 eur. Tel.: 0905 844 587
- Predám kvalitné liečivé bylinky, medveď cesnak a jablčný ocot. Hanulova ul. Tel.: 02/6428 6794, 0902 299 019
- Vezmem do prenájmu záhradu s chatkou a domčekom v 4. obvode. Tel.: 0949 387 222

**MESTSKÁ ČASŤ
BRATISLAVA -
DÚBRAVKA****Bezplatná právna
poradňa dočasne zrušená**

Pre pandemickú situáciu mestská časť Bratislava-Dúbravka pozastavuje službu - Bezplatná právna poradňa, ktorá prebieha v budove miestneho úradu na Žatevnej 2.

**Kde sledovať
Dúbavskú televíziu?**

Dúbavská televízia sa dá sledovať v rámci operátorov SWAN, MAGIO a ORANGE, tiež na youtube či sociálnej sieti. Premiéra je vždy v stredu od 18.00.

**MESTSKÁ ČASŤ
BRATISLAVA -
DÚBRAVKA****Poslanecké dni prerušené**

Pre pandemickú situáciu mestská časť Bratislava-Dúbravka pozastavuje verejné stretnutia a debatu s poslancami, ktoré prebieha pod názvom Poslanecké dni pravidelne v budove miestneho úradu na Žatevnej 2. O pokračovaní poradne budeme informovať.

**PODNIKATEĽSKÁ
INZERCIA**

- Vodoinštalatér, oprava, montáž, Tel.: 0904 572 977
- Glazúrovanie vaní za prijateľnú cenu so zárukou. Tel.: 0905 983 602.
- Vodoinštalácie a údržba. Ján Polák, Tel.: 0905 627 321.
- Kvalitne doučím nemčinu a španielčinu, pripravím na maturitu, certifikát, štúdium a prácu v zahraničí. Tel.: 0910 943 286
- Servis a opravy PC, Kontakt: 0915 720 730 www.aatuh.sk

RODINNÉ CENTRUM MACKO

Prosí priaznivcov o darovanie 2% z daní. Rodinné centrum prežíva ťažké obdobie a vďaka 2% sa nám snáď podarí opäť rozbehnúť jeho činnosť po skončení tohto náročného obdobia.

Stiahni si novú aplikáciu
SOM správy o meste - Dúbravka
www.spravymeste.sk

Vladimír MATRKA, RSc.

CERTIFIKOVANÝ REALITNÝ MAKLÉR

**Váš realitný maklér
pre Dúbravku**

Sprostredkujem kúpu, predaj alebo prenájom nehnuteľností. Rýchlo, hladko a transparentne.

☎ **0917 052 310**

✉ matrka@dubrawareal.sk

🌐 www.dubrawareal.sk

Dubrawa Real, s. r. o.
Klincová 35, 821 08 Bratislava

www.dubrawareal.sk

CHÁTRAJÚCA BUDOVA NA ULICI KPT. RAŠU BUDE SLUŽIŤ SENIOROM

Ruinu premenia na domov

„Opäť to vylomili a namiesť to škôl, ktoré sú teraz zatvorené tam chodia,“ hlásili nám obyvatelia z okolia. Chodia popíjať, fajčiť, stretávať sa... A nechodia len oni. Opustený objekt na Ulici kpt. Rašu je miestom rôznych nevitáných návštevníkov a hoci ho mestská časť opakovane uzatvárala, „spravili“ si iné cesty...

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Vypálená, zničená a najmä nebezpečná. Taká je už dlhší čas budova na Ulici kpt. Rašu v centre Dúbravky. Zmeniť by sa to malo postupne do dvoch rokov.

Na jeseň minulého roku dúbavskí poslanci odsúhlasili prenájom objektu spoločnosti Bormed, na poslednom miestnom zastupiteľstve už spoločnosť predstavila štúdiu prestavby.

Chátrajúca budova by sa mala premeniť na átriový prízemný komplex - sociálne zariadenie pre približne 60 seniorov. Stavať chcú na etapy.

BUDOVA AJ OKOLIE

„Spoločne s architektom sme pripravili koncept, zámerne sme pri stavbe nešli do výšky,“ približoval Andrej Lendel za spoločnosť Bormed. „Chceme urobiť niečo v symbióze s okolím.“

Dodáva, že v rámci projektu uvažujú napríklad o zelenej streche, úprave okolia, parku, blízkeho bývalého ihriska. Spoločnosť Bormed bude teraz o štúdiu rokovať s magistrátom.

Premenu objektu a celého dvora

Plánované átriové zariadenie pre seniorov.

Vizualizácie: Bormed

plánujú postupne. Má ísť o rekonštrukciu súčasnej schátratej budovy a dostavbu 12 izieb so sociálnymi zariadením. Investíciu odhadujú na približne 2,1 milióna eur. Súčasťou zariadenia majú byť aj spoločenské priestory, priestory pre fyzioterapeutov a cvičenie, kaplnka, kuchynky či zázemie.

V rámci projektu navrhujú aj parkovacie miesta. „Bez nich by sa to

nedalo skolaudovať,“ dodal Lendel. Sprevádzkovanie samotného zariadenia závisí podľa neho od povolovacích procesov. Fungovať by malo začať do dvoch rokov.

Spoločnosť Bormed má objekt prenajatý od mestskej časti na 30 rokov, za prenájom majú ročne platiť 66-tisíc eur. Sociálne služby spoločnosť poskytuje viac než 20 rokov, 15 rokov v Borinke a aktuálne siedmy rok v Záhorkej Bystrici v Domove pre seniorov Gerion.

MATERSKÁ ŠKOLA AJ ČERVENÝ KRÍŽ

Príbeh premeny chátrajúcej budovy siaha do roku 2015. Súčasný vedenie mestskej časti sa rozhodlo, že budovu, v ktorej v minulosti fungovala aj materská škola, získa, aby riešila jej budúcnosť. Budova mala totiž viacerých vlastníkov, čo komplikovalo obnovu i starostlivosť o ňu.

„Rokovali sme so spoluvlastníkmi, nakoniec prišlo k dohode,“ priblížil starosta Dúbravky Martin Zaťovič. „Dve pätiny vlastnil Slovenský červený kríž a zvyšok patrilo ministerstvu vnútra.“

Dúbavskí poslanci potom schválili odkúpenie podielu od Slovenského červeného kríža za 12-tisíc eur a zámenu s ministerstvom vnútra. Za časť objektu na Ulici kpt. Rašu ministerstvo dostalo telocvičňu v škole na Bilikovej. Budovu aj tak ministerstvo vlastní, šlo tak iba o scelenie majetku rezortu.

Zámena s ministerstvom sa však pre legislatívne kroky a postupy ťahala, budovu do svojej správy Dúbravka získala až na jeseň roku 2017.

Mestská časť potom začala s čistením objektu, záhrady, areálu a následne jeho uzavretím pred nevitánymi návštevníkmi. Budovu využívali na výcvik psov členovia Bratislavskej kynologickej záchranárskej brigády. Štvornohých záchranárov učili v ruinách napríklad aj to, ako hľadať nezvestných.

V roku 2019 mestská časť zbierala podnety, nápady, námety, akú zmenu by si Dúbavčania želali v súvislosti s chátrajúcou budovou. Z ankety a prieskumu v teréne vyplynulo, že zničený objekt by mal dostať sociálne využitie.

BUDOVA NA ULICI KPT. RAŠU

- ▶ Roky chátrala, časť vlastní Slovenský červený kríž, časť Ministerstvo vnútra SR.
- ▶ Mestská časť rokovala o odkúpení, vysporiadaní, získala budovu do svojho majetku.
- ▶ Anketa s obyvateľmi v roku 2019 – cieľ dať objektu sociálne využitie.
- ▶ Verejná súťaž na dlhodobého nájomcu objekt v roku 2020 – víťaz spoločnosť Bormed.

V schátratej budove niekedy fungovala aj materská škola.

Foto: Lucia Marcinátová

PRÉMIOVÝ priestor pre život

4- a 5-izbové byty nad 100 m² a luxusné penthousy sú do posledného detailu navrhnuté pre tých, ktorí nezľavujú z nárokov na bývanie. Dispozičné riešenia podtrhujú priestrannosť aj slnečnosť a špičková kvalita štandardu vás navnadí vychutnať si každý moment doma. Dve kúpeľne so samostatným WC pre hostí a walk-in šatník prepájajú komfort so štýlom a terasové výhľady na malokarpatské kopce či dotyk s prírodou v predzáhradke sa stanú vašimi každodennými pôžitkami. S kolaudačnou zľavou dostáva túžba po nadštandardnom bývaní konkrétnu tvár – Kolisky Premium.

PREMIUM
KOLÍSKY

**KOLAUDAČNÁ
— ZĽAVA —**

ITB

Predajca projektu:
Linda Lelovská
tel.: +421 905 444 044
e-mail: lelovska@itb.sk

Predajca projektu:
Denisa Kria
tel.: +421 918 111 011
e-mail: kria@itb.sk

Predajné miesto:
ITB Development, a. s.
Mickiewiczova 9
811 07 Bratislava

www.kolisky.sk

Dodnes nepoznáme všetky druhy živočíchov, ktoré žijú na Devínskej Kobyli, ale sú ich tisíce, možno až milióny – väčšina z nich patrí medzi článkonožce a hmyz. Viete o tom, že tu žije viac než tisícpäťsto rôznych druhov chrobákov a viac než sto druhov vtákov?

V minulom čísle sme písali o nesmiernej rôznorodosti rastlínstva v okolí Dúbravky, ale bohatosťou druhov nezaostáva ani zoologická zložka Devínskej Kobyly a jej okolia. Hmyz, ktorý má dnes svoje kráľovstvo na celej planéte, upúta nielen množstvom, ale aj výskytom chránených a ohrozených druhov.

Z Devínskej Kobyly poznáme viac ako 750 tisíc druhov, hoci podaktoré odhady sa šplhajú až k miliónom.

PAVÚKY, MOTÝLE, CHROBÁKY

Zo skupiny pavúkov (Aranea) je na tomto území potvrdených až 320 druhov. Z motýľov (Lepidoptera) sa doposiaľ na území Devínskej Kobyly zistilo 1663 druhov, čo je 42,23 percent počtu druhov registrovaných v rámci celého Slovenska. Chrobáky (Coleoptera) na základe doterajších výskumov prezentujú pozoruhodný počet - 1507 druhov. Nechýba nápadný fúzač veľký (Ceramix certo), roháč obyčajný (Lucanus cervus), udáva sa aj populárny, výnimočne krásny a variabilný fúzač alpský (Rosalia alpina).

NAJKRAJŠIA JE JAŠTERICA ZELENÁ

Aj plazov (Reptilia) je neúrekom. Okrem bežnej užovky obyčajnej a užovky fľakanej nie je zriedkavý ani náš najväčší plaz užovka stromová (Elaphe longissima), užovka hladká (Coronella austriace) s podobnou kľukatou kresbou ako jedovatá vretenica (tej sa v Bratislave nemusíme obávať) a žiaľ, dopláca na to aj životom. Z jašteríc je najkrajšia jašterica zelená (Lacerta viridis) - jej samček má v čase párenia azúrovomodro sfarbené podhrdlie. Zúruvo sa bije o samičku, pričom často príde o chvost.

VČELÁRIKY, RYBÁRIKY, VÝR A SOKOL

Vtáky (Aves) prezentuje 119 druhov, z nich aj také skvosty ako sú včeláriky zlaté (Merops apiaster), rybáriky riečne (Alcedo atthis), výr skalný (Bubo bubo), sokol rároh (Falco cherruy), skaliar pestrý (Monticola saxatilis), atď. Rozsiahle lesy Devínskej Kobyly sú bohaté na srnčiu, menej na jeleniu zver. Na celom území Devínskej Kobyly je rozšírená svinia divá (Sus scrofa), z dravcov liška obyčajná (vulpes vulpes) a iné druhy.

Podľa publikácie Kronika Dúbravky a iné spracoval Ľubo Navrátil
Foto: Štefan Meszáros
a Ľubo Navrátil

DEVÍNSKA KOBYLA JE OKREM BOHATEJ FAUNY

Tisícka rôznych aj chrobákov,

ŠIDLO OBROVSKÉ (Anax imperator), tento „vládca povetria“ nad našim vodstvom, patrí medzi naše najväčšie domáce vážky. Počas teplých letných dní lietajú samčekovia neúnavne celé hodiny nad vodnou hladinou. Na území národného parku sa šidlo obrovské vyskytuje hojne najmä v časti Lobau, v iných oblastiach je vzácnnejším druhom.

UŽOVKA STROMOVÁ (Elaphe longissima) je najväčší had na Slovensku. Niektoré exempláre merajú vyše 150 cm. Telo je štíhle, svalnaté. V strede tela je 23 radov šupín, ostatné užovky ich majú spravidla iba 19. Brušné štitky (220 - 230) sú po stranách ohnuté do výšky a utvárajú hranu, ktorá im umožňuje liezť aj po stromoch.

KLINOVKA ČIERNONOHÁ (Onychogomphus forcipatus). Larvy žijú na koreňoch vo vode alebo zahrané v dne. Liahnutie prebieha na vegetácii alebo na brehu. Imága lietajú popri vodnom toku, vajčka kladú do vody. Na Slovensku patrí medzi zriedkavý druh, v červenom zozname je zaradený medzi zraniteľné.

BYSTRUŠKA VRÁSKAVÁ (Carabus intricatus) vďaka svojej schopnosti loviť aj na stromoch prekonáva zvislé bariéry a preniká aj do záhrad blízko stredu mesta, kde je často hojnejšia ako vo voľnej prírode. Podľa niektorých zdrojov jej najobľúbenejšou potravou sú bezulitné slimáky ktoré loví v noci.

SLIMÁK STEPŇÝ (Helicella obvia) patrí medzi bezstavovce a ulitníky. Dosahuje veľkosť okolo 15 milimetrov. Dobré znáša suché prostredie. Často ho môžeme nájsť na lúčach, pri okrajoch ciest a železníc. Živí sa rastlinnou potravou.

Nosorožtek obyčajný (Oryctes nasicornis) je druh z čeľade skarabeusovitých. Využíva sa v stromovom trúčle. Žije v dubových lesoch. Je to nočný druh žijúci od mája do júla. Aj jeho bizarný tvar naznačuje osobitné postavenie nosorožteka medzi našimi chrobákmi. Dorastá až do 50 mm dĺžky a je veľmi zavalitý. Samček je kvôli svojmu dlhému rohovitému, dozadu ohnutému výrastku na hlave nezameniteľný s inými našimi druhmi chrobákov. Štít samčeka je v zadnej časti tiež nápadne vyhnutý smerom dopredu. Nosorožtek obyčajný je zaradený medzi chránené druhy národného významu a jeho spoločenská hodnota bola stanovená na 230 €.

RAK RIAVOVÝ (Astacus torrentium) bol od začiatku 70. rokov 20. storočia do druhej polovice 80. rokov u nás nezvestný. Nájdemy bol až v roku 1985 v Dunaji pri Bratislave, kde sa zrejme dostal z Vydrice. Odvtedy bol zistený asi v 15 malokarpatských potokoch.

JAŠTERICA ZELENÁ (Lacerta viridis) je naša najväčšia a jedna z najkrajších jašteríc. V oblastiach jej výskytu je jašterica zelená pre svoju veľkosť a dravosť dôležitým predátorom. Tieto teplomilné jašterice sú krásne až exoticky sfarbené. Ako jedna z mála jašteríc dokáže šplhať po stromoch. Je aktívna cez deň, v letných mesiacoch dopoludnia a navečer. V suchých obdobiach sa aktivita jašteríc znižuje.

VIDLOCHVOST FENIKLOVÝ (Papilio machaon L., 1758) obýva lúčne ekosystémy, polia, okraje viníc i horské lúky v subalpínskej oblasti. Zasahuje i vysoko do hôr. Vyskytuje sa na lúčach od nížín až do alpínskeho stupňa. Nájdeme ho takmer všade, vrátane ciest, záhrad i námestí miest, kde niekde zalieha v čase vrcholného leta - hlavne v teplých rokoch. Často poletuje i na rúbaniach, hlavne v zmiešaných lesoch, prevažne v stredných a nižších polohách.

AJ KRÁĽOVSTVOM ŽIVOČÍŠNEJ ROZMANITOSTI

druhov motýľov užovky aj zelené jašterice

ROHÁČ OBYČAJNÝ (*Lucanus cervus*) žije v starých listnatých, hlavne dubových lesoch. Dospelé jedince sa objavujú v máji až začiatkom júna. K páreniu dochádza za teplých večerov. Samičky využívajú v dobe párenia veľké hryzadlá pri súbojoch o samičky.

BABÔČKA BODLIAKOVÁ (*Vanessa cardui* Linnaeus, 1758), svetobežník a migrant patrí medzi ťažné motýle. Do čelade babôčkovitých patria naše najpestrejšie a veľmi hojne sa vyskytujúce druhy, ktoré môžeme nájsť od skorého jari až do neskorej jesene. Lietajú v záhradách, v parkoch, pri cestách, na poliach, v nížinách i vysoko v horách.

SVIŇA DIVÁ (*Sus scrofa*) obýva rôzne biotopy, uprednostňuje listnaté a zmiešané lesy. Diviák je všežravec, žije v rozmanitej potrave, rýchlo behá a vynikajúco pláva. Dĺžka tela je 1 až 2 metre, chvost meria 15 až 30 centimetrov. Hmotnosť samca je spravidla 50 až 190 kilogramov, hmotnosť samice 35 až 160 kilogramov. V niektorých oblastiach majú samce hmotnosť aj 350 kilogramov. Sfarbenie koľšie od čiernej cez červeno-hnedú po svetlohnedú, mláďatá majú typické pruhy, samce majú vyčnievajúce očné zuby (kly). Samec (kanec) je samotár, k čriede samic sa pridáva najmä v období rozmnožovania.

KOZA DOMÁCA (*Capra aegagrus hircus*) je vynikajúce pastevné zviera, dokáže spásť aj mnohé buriny a bodliaky, ktoré ostatné druhy hospodárskych zvierat nechávajú nedotknuté. Spásajú aj väčšie i menšie náletové dreviny, čím významne ovplyvňujú kvalitu pasienkov. Oproti ovciam má dobre vyvinutý orientačný zmysel, preto sa do stád oviec zaraďuje koza, ktorá dokáže stádo doviesť z pasienka domov. V čase kotenia slúžia kozy aj ako dojky pre jahňatá.

VÁŽKA PLOSKÁ (*Libellula depressa*) patrí k najstarším živočíšnym skupinám žijúcim na našej planéte (300 miliónov rokov), má štyri tenké, blanité krídla, každé je upnuté na samostatný sval, má silné kusadlá, ktorými svoju potravu drví a požíra – napríklad iné bezstavovce. Nohy sú slabé a slúžia k prichyteniu sa na rastlinu alebo uchopeniu koristi počas letu. Aby mohla lietať, jej telo musí byť nahriate na minimálne 12 stupňov C, natáčaním krídel a zadočka k slnku si zabezpečuje termoreguláciu tela na potrebnú teplotu. Mávaním krídel dosahuje 20 – 40 kmitov za sekundu, vajíčka kladie počas letu do vody.

Paleopieskovisko na Sandbergu – pod vrstvami piesku sú ukryté reliéfy druhohorných amonitov, kostra tretohorného tuleňa aj štvrtohorného nosorožca srstnatého.

DÚHOVEC MENŠÍ (*Apatura ilia* Denis & Schiffermüller, 1775) – Motýle sú výborní a rýchli letci, pomerne často môžeme zastihnúť samce ako sajú na vlhkej pôde, na hnijúcich a rozkladajúcich sa organických zvyškoch a v okolí mlásk, kde sa niekedy sústreďujú vo veľkých počtoch. Samice opúšťajú koruny stromov menej často ako samce.

ZAJAC POĽNÝ (*Lepus europeus*) je v poľnohospodárskych oblastiach častejší ako v lesoch; no v poslednom čase sa jeho stavy v súvislosti s intenzifikáciou poľnohospodárstva veľmi znížili. Vďaka veľkej rozmnožovacej schopnosti a spôsobu života v kultúrnej krajine zatiaľ prežil prenasledovanie dravcami aj človekom, smrťou automobilov dopravu, vyrušovanie voľne pobežujúcich psov a zmeny životného prostredia spôsobené intenzifikáciou poľnohospodárstva. Či sa mu to podarí aj v budúcnosti, závisí od ochrany, ktorá sa mu poskytne.

PLCH LESNÝ alebo staršie plch hôrny (*Dryomys nitedula*) je drobný hlodavec z čelady plchovitých. Môžeme ho zastihnúť i v záhradách a parkoch. Je to typický nočný tvor. Staví si si guľovité hniezdo o priemere 25-30 centimetrov. Zimu prespáva v podzemných dutinách, koreňoch stromů v hĺbke 30-60 centimetrov.

MODLIVKA ZELENÁ (*Mantis religiosa*, hnedá forma) je štíhly hmyz väčších rozmerov, silne adaptovaný na predáciu. Lovia hlavne hmyz, ale ázijský druh *Hierodula tenuidentata* loví aj ryby. Pred kopuláciou sa samec opatrne (často celé hodiny) približuje k samici a po kopulácii sa snaží veľmi rýchlo vzdialiť, no aj tak sa niekedy stáva korisťou väčšej samice. Stáva sa však, že samec zožerie samicu.

Stretnutie členov ochrannárskych mimovládok na Sandbergu v roku 2015.

► DÚBRAVSKÝ MINISPRIEVODCA PO SOCHÁCH VO VEREJNOM PRIESTORE

Objavená Kaplnka, ukrytý

Posielajú nám fotky, objavujú sa spomienky, príbehy aj poďakovania. Seriál o sochách zaujal našiel čitateľ... sa aj my pri dokumentovaní diel prekvapíme, dielo objavíme, kde by sme ho možno nečakali. Pri hľadaní súčasťou objektu, v ktorom „pôsobí“ – učí. Hľadanie sochy tak spríjemnil rozhovor nielen o výtvarných dieľ Bratislavského sochára Alojza Rigeleho či neďaleký Florián, patrón hasičov, ktorý je stvárnený ako rímsky... nie v novinách i na uliciach v Dúbravke...

1

RELIÉF

AUTOR: FERDINAND BOLLO A DUŠAN KUZMA, ROK: 1986
MIESTO: HANULOVA 1 (OPROTÍ DOMU SLUŽIEB)

Patrí možno k najväčším dielam vo verejnom priestore. Má dĺžku až trinásť metrov, šírku tri a je z keramiky. Reliéf, dielo však chýtra spolu s objektom, ktorého je súčasťou. Reč je o keramickom diele na „Sklenníku“, budove oproti Domu služieb pri zastávke Damborského. Roky je opustená, slúži iba pre nevitných návštevníkov, pomaly sa rozpadáva. Autorom diela z keramiky z roku 1981 je Rastislav Majdlen. Veľké dielo v hnedých odtieňoch na sklenenej fasáde poňal mozaikovo, abstraktné. Výtvarník je známy aj knižnou tvorbou obálok či ilustráciami. Dúbravčania budovu nazývajú pre jej sklenenú fasádu Skleník. V roku 2012 sa objavil zámer prestavať tento starší obchodný dom na bytovku so 112 menšími bytmi a 18 podlažiami. Vysoká veža nezískala potrebné povolenia, územný plán tu totiž umožňuje občiansku vybavenosť celomestského a nadmestského významu. Aktuálne stavebný úrad neviduje žiadny zámer na prestavbu budovy.

2

KAPLNKA

AUTOR: ANDREJ RUDAVSKÝ, ROK: 1974
MIESTO: BEŇOVSKÉHO 1 (ÁTRIUM ZŠ BEŇOVSKÉHO)

Najskôr sme obišli celú školu, prezreli rohy nádvorí, preliezli plot, preskúmali ihrisko. Pátrali i podľa GPS navigácie...Nenašli. Odpoveď nakoniec dala riaditeľka Základnej školy Beňovského Viera Karovičová. Sochy sa dajú nájsť v jej átriu vo vnútri. V škole je tak Kaplnka. Taký názov nesú nerezové diela známeho slovenského maliara, sochára, keramikára Andreja Rudavského. Umelca poznáme ako výrazného sochára druhej polovice 20. storočia. Študoval na umelecko-priemyslových školách v Bratislave a v Prahe, potom sa v našom hlavnom meste usadil. Bol jedným zo zakladateľov legendárnej Skupiny Mikuláša Galandu (1957) a aj Sochárskeho sympózia vo Vyšných Ružbachoch (1965). V 70. rokoch 20. storočia sa začal venovať aj maľbe. Inšpirácie hľadal medzi ľudovými, historickými aj kresťanskými motívami. Aj v priestoroch základnej školy rozoznávame preto kaplnku...

3

KAPLNKA 2

AUTOR: ANDREJ RUDAVSKÝ, ROK: 1974
MIESTO: BAGAROVA

Aj dokumentovanie Základnej umeleckej školy Beňovského dievčatá z Centra voľného času v Bratislave. Z Klokanu ostali pre Kovové dielo tu sto Kaplnka umelca na n Plechové diela v átriu farbu a atmosféru d len umelci školy pri p Andrej Rudavský bol liar. Patril k zaklada (1957) a aj Sochársk V 70. rokoch 20. stor Podobné jeho sochá lovej Vsi.

6

SOCHA SV. FLORIÁNA

AUTOR: NEZNÁMY, ROK: NEZNÁMY
MIESTO: JADRANSKÁ ULICA

Nájdete ho v páse zelene na Jadranskej ulici. Svätého Floriána, patróna hasičov. Kamennú sochu postavili v Dúbravke po požiari na ochranu dediny. Florián je na nej zobrazený ako rímsky vojak v typickom rímskom odevu s charakteristickými prvkami – sandále, šaty, prilba, pláštenka a zástava. V pravej ruke drží drevený džbán, z ktorého leje vodu na horiace dom. „Socha na kamennom hranolovitom podstavci je spracovaná podľa tradičnej ikonografie. Svätý Florián je ochranca pred požiarom, ale aj pred veľkou vodou a aj ďalšími pohromami, preto jeho sochy sú súčasťou verejných priestorov všetkých obcí,“ upresnila etnografka Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok Bratislava. Okolo sochy vidieť železnú ohrádku, v jej okolí však nevidieť žiadnu tabuľku alebo záznam s dátumom, kedy sochu postavili. Dozvedáme sa len, že ju obnovili v roku 2001.

7

SOCHA SV. VENDELÍNA

AUTOR: NEZNÁMY, ROK: 1928 (OBNOVA)
MIESTO: VENDELÍNSKA ULICA

Nenápadná, obklopená zeleňou v blízkosti Spojenej školy Dolinského. Socha sv. Vendelína, patróna pastierov a sadov. Dúbravka bola totiž kedysi miestom, kde bolo veľa ovocných sádov, najmä čerešňových, a taktiež veľa pasienkov. Nie je známe, kedy presne bola socha odhalená, obnovená však bola v roku 1928 a podľa starších fotografií vyzerala inak. Chránila ju kovová strieška v tvare poloblúka. „Socha je barokovou plastikou pravdepodobne z konca 18. storočia,“ dodáva etnografka Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok Bratislava. Svätý Vendelín tu stojí na hranolovitom stĺpe, pri nohách má ovečku, v ruke palicu a na pleci pastiersku torbu. Na podstavci sochy sa zachovala tabuľka z čias obnovy v roku 1928. Sochu v roku 1970 umiestnili do areálu dúbravskej fary, v roku 1993 zrekonštruovali a našli jej miesto na Vendelínskej ulici.

8

POMNÍK PA

AUTOR: ALOJZ RIGELE, ROK: 1879
MIESTO: JADRANSKÁ ULICA

Podobne ako svätý Florián stojí v zelenom me v roku 1928, vysoký tislavského sochára čelnej strane tabuľ včanov v rokoch 19 koncovku ič, čo súvis Na podstavci z umel objatí anjela smrti. A Pomník nechal posta nerála Milana Rastisl Alojz Rigele (1879 – života pôsobil v Bratis dneš je v Bratislave z

pomník aj Rigeleho dielo

ov. Aj preto sme sa v ňom rozhodli pokračovať. Dnes predstavíme i staršie diela, pamätihodnosti mestskej časti. Často Kaplnky od Andreja Rudavského sme napríklad stretli speváčku Katku Feldek, ktorú udivilo, že dielo známeho umelca je slach. Podobne s príbehom sa viažu aj ďalšie diela. Napríklad, vojak v objatí anjela na Jadranskej ulici je dielom známeho vojak v typickom rímskom odeve. Sochu v Dúbravke postavili po požiari na ochranu dediny. Prijemné čítanie, objavova-

2. RUDAVSKÝ, ROK: 1970
Miesto: ÁTRIUM ZUŠ BATKOVA

tejto sochy bolo pátraním. V čase zatvorenia školy na Batkovej sme mali šťastie stretnúť nieho času Klokana na dvore opravovať, upravené Kaplnka sme tak mohli nafotiť. Zamestnankyne kvapené, že ide o sochy Andreja Rudavského. Jij od roku 1970, teda ešte skôr než kovová neďalekej Základnej škole Beňovského. u ZUŠky sú na sokli a pri našej návšteve ich otvárali slnečné lúče. Priestranstvo využívajú podujatiach či nácvikoch. významný slovenský keramikár, sochár a ma- teľom legendárnej Skupiny Mikuláša Galandu jeho sympózia vo Vyšných Ružbachoch (1965). ročia sa začal venovať aj malbe. rské Kaplnky sa dajú nájsť aj v susednej Kar-

ADLÝM HRDINOM
ELE, ROK: 1928
Miesto: KÁ ULICA

Florián, aj Pomník padlým v 1. svetovej vojne dzuilicovom páse na Jadranskej. Odhalili ho je 280 centrimetrov a je dielom známeho bra- Aloja Rigeleho. Hranolovitý podstavec má na so 40 menami a fotografiami padlých Dúbra- 14 - 1918. Dá sa všimnúť, že veľa mien má ís s tým, že v Dúbravke žilo veľa Chorvátov. ého kameňa je súsošie umierajúceho vojaka v nel mi pohľadom pomáha prekonať utrpenie. aví v roku 1936 Spolok vyslúžilých vojakov ge- ava Štefánika. (1940) bol slovenský sochár a maliar. Väčšinu tislave, špecializoval sa najmä na portrét. Do- achovaný jeho ateliér na Štefánikovej ulici.

4. STĚP PANNY MÁRIE
AUTOR: NEZNÁMY, ROK: 1865
Miesto: M. SCH. TRNAVSKÉHO PRI TRATI

Veľa sa o ňom hovorilo počas modernizácie dúbavsko-karlovej radiály. Stojí totiž pri trati a pre stavebné práce v jeho tesnej blízkos- ti ho bolo treba chrániť. Stěp Panny Márie v kovovej ohrádke na ruš- nej ulici Mikuláša Schneidera-Trnavského. Socha je z kameňa a Pan- na Mária je na nej stvárnená ako mladé dievča zahalené v plášti. Stěp nechal postaviť v roku 1865 Jozef Rusznýak, vtedajší farár v Dúbravke, ako vďaka za ochranu počas epidémie moru. „Socha je postavená na valcovitom stěpe, osadenom do hranolovi- tého podstavca,“ dodáva etnografka Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok Bratislava. „Na podstavci je umiestnená mramorová nápisová doska s vyrytým textom: „Pojte ke mne za- rmucene a ja vas poteším L. P 1865“. Stěp je pamätihodnosťou mestskej časti, renovovaný bol v roku 1906 a reštaurovaný v roku 2002-2003.

9. POMNÍK KAPITÁNA HOFFMANA
AUTOR: NEZNÁMY, ROK: 1928 (OBNOVA)
Miesto: NA VRÁTKACH 8

Ulica nie je na prechádzky peších, autom pri prejazde okolo si ho ani nevšimnete. Pomník na ulici Na vrátkach, spomienka na prusko- rakúsku vojnu, presnejšie na Bitku pri Lamači. „Tu zahynul kapitán Hoffmann 22. júla 1866,“ čítame na náhrob- ku. „V konečnej fáze Bitky pri Lamači.“ Pomník stojí takmer na hranici katastrov Lamača a Dúbravky, neďa- leko starej cesty do Dúbravky. Má tvar jednoduchého kamenného obelisku s vyrytým textom. Ohradený je kovovým plotom, vpredu značne ohnutým, možno po náraze vozidla, keď stojí pri ceste. Bitka pri Lamači zavřila porážku slabnúcej monarchie a nasme- rovala krajinu do recesie. Kapitán Hoffmann bol členom rakúskej brigády plukovníka Mondela. „Je to jeden z viacerých pamätníkov na túto významnú vojenskú operáciu, ktorá sa odohrala v okolí Bratislavy,“ dodala etnografka Jana Hamšíková z Mestského ústavu ochrany pamiatok Bratislava.

5. KAMENNÝ KRÍŽ
AUTOR: NEZNÁMY, ROK: 1808
Miesto: SPOJNICA JADRANSKÁ - BRIŽITSKÁ

Stojí na spojnici Jadranskej a Brižitskej ulice oproti bývalému Kinu Odboj a pripomína prvého farára v Dúbravke. Kamenný kríž na vy- sokom podstavci v tvare hranola. Postavili ho Dúbravčania v roku 1808 ako podakovanie za vznik farnosti. Dúbravka totiž do roku 1807 nemala samostatnú farnosť, bola fi- liálkou Devína. Prvým dúbavským farárom bol Ignacijs Navrátil. V roku 1943 kríž v obci obnovili, pri prechode frontu druhej svetovej vojny v roku 1945 bol však zničený. O rok neskôr postavili na jeho miesto nový kameninový, vybudovaný z milodarov. Po poslednej obnove po roku 2014 bol vytesaný nápis nahradený novým plastic- kým. Na tom, zrejme omylom z dôvodu zlej čitateľnosti pôvodnej- šieho, nahradili letopočet 1808 rokom 1865. Na podstavci kríža sa dá čítať text: „A vy všetci, ktorí idete po ceste, pozorujte a vidte, či je bolesť ako bolesť moja...“

10. ČERVENÝ KRÍŽ
AUTOR: NEZNÁMY, ROK: Z 2. POLOVICE 19. STOROČIA)
Miesto: PRI ZÁKLADNEJ ŠKOLE PRI KRÍŽI

Dal meno celej ulici aj škole. Červený kríž s ukrižovaným Ježišom v zelenom páse pri Základnej škole Pri kríži na rovnomennej ulici. Postavili ho z vďaky za to, že sa na tomto suchom mieste objavila spodná voda a zem vydala dobrú úrodu. V severnej časti Dúbravky totiž rástli vinohrady a čerešňové sady s tmavými, priam až čierny- mi povestnými dúbavskými čerešňami. Dúbravka bola kedysi obec, kde sa dario ovocinárstvu a čerešne boli vyvážané až do Prahy. Naj- väčší rozsah vývoz nadobudol po prvej svetovej vojne, keď sa sta- li významnou obchodnou komoditou, ktorá vylepšovala rozpočet mnohých rodín. Dnešný kríž je z novšej doby, no zachováva farbu pôvodného, ktorý je zakreslený na mape z 2. polovice 19. storočia, natretý červenou farbou a chráni ho kovová ohrádka. Miestny úrad ho z iniciatívy Starodúbavčana Víta Granca obnovil v roku 1993 a podobne aj v roku 2008. Spracovala: Lucia Marcinátová Foto: Peter Považan

Poslednou významnou skupinou jarných zvykov sú tie, ktoré sa viažu ku dňu Juraja – 24. apríl. Naši predkovia hovorievali, že „na Jura sa zem otvára“, alebo že „do Ďura nerastie nič, aj keby kliešťami ťahal zo zeme a po Ďure všetko ide von, aj keby to kladivom zatíkal.“ Tento deň bol považovaný za magický a všetky rastliny, živočíchy, úkony a činnosti s ním spojené mali mimoriadny význam.

LUCIA PALŠOVÁ

Každý, kto našiel pred Jurajom ďateli-nový štvorlístok, považoval ho za prísľub šťastia. Štvorlístok však musel nájsť náhodou. Šťastlivci si ho mali zašit do šiat, aby ho mali stále pri sebe. Dievča, ktoré malo takúto ďatelinku, dostalo za muža toho, na koho najviac myslelo.

Rastliny so žltými kvetmi, najmä podbeľ a záružlie, ženy zberali pre dojnice, aby mali žlté maslo. „Barvienok“ a žihľava primiešané do krmiva mali strážiť dobytok pred strigami.

POLIEVKA Z HADA

„O Ďuri sa všetko pobúri.“ Nielen rastliny, ale aj plazy a obojživelníky idú po tomto termíne von. Kto pred Jurom vidí hada, má ho vraj zabiť, aby mu neušiel so šťastím. Na Ponitří gazdovia hada neusmrtili, ale pohladkali ho rukou. Verili, že ak tou istou rukou pohladkajú chorý dobytok, vy-zdravie. Kto vyoral pred Jurom hada, mal podľa rady z minulých storočí uvariť z neho polievku. Ak ju zjedol, mal rozumieť reči zvierat.

Na celom Slovensku považovali hada za prostriedok umožňujúci dostať sa k peniazom. Had bol v mytológii považovaný za strážcu pokladov, ale pred tými, ktorí naňho nie sú dosť zrelí. Kto našiel do Jura živého hada, mal mu mincou odrezať hlavu. Získal tak peniaz-vábníčku, ktorým k sebe

KDE Z HADA VARILI POLIEVKU, A PREČO MU

Na Jura sa zem

Svätý Juraj je aj súčasťou fontány na nádvorí Primaciálneho paláca.

úspešne vábil ďalšie peniaze. Kto takúto mincu uloží do včelína, bude mať zo včiel veľký úžitok. Odrezanou hadou hlavou mali gazdiné kravám pošúchať vemená, aby mali veľa mlieka.

Had patril medzi zvieratá, ktoré boli pre našich predkov priam posvätné. V podobe hada sídlil v peci alebo pod prahom prvý gazda, ktorý zomrel v novopostavenom dome a po smrti sa stal jeho ochrancom. Po zabití hada nájdeneho v dome nasledoval ťažký trest. Do roka mal zomrieť muž, ktorý bol na gazdovstve práve hospodárom, aby sa stal novým hadom-gazdom. Viaceré poverby sa spájali s jaštericami a mlokom škvrnitým. Ten, komu sa robili na nohách a rukách často rany, vyhľadal na Jura mloka a nechal si ho prejsť práve cez končatiny.

ŠKŔKANIE ŽIAB AJ MRAVENISKO

Kto počul pred Jurom po prvý raz

žaby škŕkať, mal pobozkať zem, aby ho neboleli zuby. Kŕkanie žiab pred Jurom signalizovalo, že zmĺknu, pretože príde ešte zima. Motýľ, ktorého sa podarilo chytiť na Jura, prinášal šťastie, preto si ho ľudia zašivali do šiat. Ak si ho žena zašila do plachty na trávu, mohla pokojne žať na cudzom, hájnik ju nechtyl. Kto počul pred Jurajom kukučku a nemal pri sebe peniaze, celý rok mu mali chýbať. Na Horehroní ženy pri tejto príležitosti nabrali zem a prehodili ju cez hlavu volajúc: „Bohdaj by som bola taká bohatá ako matka zem“. Kto našiel mravenisko, mal si ním dobre vytierať ruky, aby ich mal pevné a zdravé.

ZÁKAZ ŠÍTIA AJ VETRANIE PERÍN

S Jurom bolo spojených aj mnoho zákazov a tabuizovaných činností. Od Veľkej noci do Jura sa nesmelo prať piestom, pretože búrka by zničila úrodu. Do Jura sa nesmelo vonku šiť,

pretože sliepky by neniesli. Ani periny sa nesmeli vetrať na plote, inak by do domu prišla choroba a podľa similárnej mágie z dôvodu, že periny priťahujú mračná.

Ľudia považovali za potrebné magickými úkonmi znemožniť činnosť všetkých škodlivých síl.

V minulosti, a ešte aj v našom storočí, vykladali večer uhlíkmi a rôznymi zelinkami stajne, nech strigy neškodia dobytku. Na Pohroní dávali kravám po tri strúčiky cesnaku a natierali im aj rohy a chrčty. Na Spiši zamykali stajne.

Vo viacerých obciach Slovenska prebiehal na Jura prvý výhon dobytky spojený s rovnakými zvykmi, ako keď dobytok vyhánali na zelený štvrtok.

PIESNE A POPEVKY

Na rozhraní stredného a západného Slovenska vyhánali zlé sily na Jura z chotára ohňami. Ohne sa robili na viacerých miestach za dedinou a pri nich sa zhromažďila predovšetkým dospelá mládež, dievčatá spievali a chlapci preskakovali oheň. Cestou domov dievčatá spievali: „Ďur, Ďur, svätý Ďur, daj mi muža ako ruža, juj ak mi muža nedáš, roboty mi necháš“.

Dievčatá často na tejto ceste popadali, pretože mládenci ponatahovali reťaze cez cestu, ktoré dievčence potme nezbadali. V Bošáckej doline ešte v 19. storočí dievčatá večer čo večer spievali jurské piesne.

Najznámejšou bola: „Svätý Juríčko, otvor políčko! Kde môj milý pôjde orať zajtra ránečko. Svätý Jur volá, zem sa otvára. Svätý Jur ide, leto nám nesie.“

Kým horeli ohne, dievčatá si natrhali trnie a divý egreš. Trnie malo chrá-

Pohľad z okna bytu na Homolovej 19 pred približne 40 rokmi na Materskú školu Cabanova. Pohľad z okna bytu dnes.

Foto: Eva Holodová

Máte doma v krabici staré fotografie Dúbravky?

ODREZÁVALI HLAVU

otvára

niť dom, aby doň zlé neprišlo. Cestou domov spievali posmešné pesničky na neporiadnych, alebo neoblíbených spoluobčanov. Tým sa pre dievčatá ešte deň neskončil.

Na prút ovinuli veniec z oziminy, čerešňovú a trňovú vetvičku, materi- nu dúšku a spievajú: „Hoja Ďund’a, hoj.“ Každé dievča tri razy vyhodilo veniec na jablňu. Ak sa veniec aspoň raz zachytil, mala sa do roka vydať. Inou ľúbostnou praktickou bolo hádzanie vencov do vody. Akým smerom voda veniec vynesla, tým smerom sa malo dievča vydať. Iný spôsob predstavo- valo zariekanie na zore: „Mé milé tri večernice zoričky, Krista pána sestričky. Idzte vy na mého milého, osúdenca pravého.“

Na Kysuciach dievky vzali pluh a spievali: „Z oziminy na jarinku, aby bola takto rok gazdinkú.“

VOZ NA STRECHE

Na mnohých miestach severné- ho a stredného Slovenska mládenci vystrájali gazdom šibalské kúsky. Odmontovali bránu, alebo rozobrali voz a dali ho na strechu. Na takýchto žartoch sa bavila celá dedina. Atmosféru sviatočných dní jarného obdo- bia dotvárali tradičné hry mládeže. Z ich obsahu možno predpokladať, že súviseli s obradmi na privolanie jari.

Boli to hry „Na Helušku“ alebo „Hoja Ďund’a hoj“, známa takmer na celom Slovensku.

NOC ČARODEJNÍC

Nemožno nespomenúť poslednú magickú noc, ktorá zakončuje jarné obdobie - a to noc Filipo-jakubská. Je to noc z 30. apríla na 1. máj, u germán- skych národov známa ako Valpur- gina noc. Je to noc čarodejníc.

Podľa starších predstáv sa strigy a strigóni schádzali v túto noc na určitých vrchoch, križných cestách a iných miestach, odkiaľ sa rozišli po chotári obce a ničili mladú zeleň, od ktorej si ľudia sľubovali najväčší úžitok. Strigóni

pričarovali mráz na vinici a strigy zlí- zali zo žita rosu.

Na okolí Javoriny až do začiatku dvadsiateho storočia v predvečer pr- vého mája pastieri chodili po dedine a praskaním bičmi vyhánali čarodejnice. Gazdovia dávali na dvere a pod strechu domu ochranné kvety a cesnak. Na Ky- suciach, Orave a Šariši pastieri vešali prvé májové ráno kravám girlandy z kvetov okolo rohov. Tie mali ochrániť dobytok pred čarodejnicami.

Jarných zvykov je neúrekom a niek- toré možno ešte stále zachytiť v pies- ňach našich ľudových súborov alebo v niektorých slovenských filmoch zná- meho režiséra Martina Ťapáka.

POPEVKY SPÄTĚ S JURAJOM

- ▶ Ďuri sa všetko pobúri.
- ▶ Ďur, Ďur, svätý Ďur, daj mi muža ako ruža, juj ak mi muža nedáš, roboty mi necháš.
- ▶ Svätý Juričko, otvor políčko! Kde môj milý pôjde orať zajtra ránečko. Svätý Jur volá, zem sa otvára. Svätý Jur ide, leto nám nesie.
- ▶ Mé milé tri večernice zoričky, Krista pána sestričky. Idzte vy na mého milého, osúdenca pravého.
- ▶ Z oziminy na jarinku, aby bola takto rok gazdinkú.

V REZERVÁCII SA SPRÁVAJME REZEROVAVANIE

Neschádzajme z chodníkov

Priroda sa prebudila, kvety kvitnú, lieta vtáctvo, hmyz. Ľudí na prechádzkach je viac a pre aktuálne obmedzenia a možné prechádzky v lese ešte viac než inokedy. Turistická sprievodkyňa Andrea Turanská upozorňuje, že počas výletov nemožno zabúdať na ohľaduplnosť. Ohľaduplnosť k prírode aj k sebe navzájom.

Sandberg, významná archeolo- gická a paleontologická lokalita a výletné miesto zároveň, sa nachádza v Národnej prírodnej rezervácii Devínska Kobyla a v štvrtom stupni ochrany prírody.

„Znamená to, že chodiť sa tu smie iba po turisticky vyznačených chod- níkoch,“ približuje sprievodkyňa. „Také sú tam iba dva. Jeden ide sko- ro po rovine do Devína, druhým sa po ľavej strane dostanete hore.“

Prečo sa nemá kráčať mimo chod- níkov? „Na plochách rastie množ- stvo chránených rastlín a žije veľa hmyzu,“ opisuje Andrea Turanská. „Každým krokom ich ničíme. Už čos- skoro tie lúky začnú hrať všetkými farbami. Žltý hlaváčik jarný i fialový poniklec sa už predrali von aspoň na miestach, ktoré boli menej udupané. Pestré kosatce a rôzne druhy tráv ešte len vyjdú. Bude to ako v raji, keď ich neudupeme.“

Pod pieskovcovým vrchom stojí tabuľa. Vyzýva, že ďalej sa ísť nesmie. Napriek tomu tu vidieť niekoľko vy- chodených chodníkov.

„Nesmie sa zliezať z vrchu, z brala smerom nadol, ani liezť po ňom hore“ popisuje sprievodkyňa. „Hniezdia v ňom chránené včeláriky zlaté. Široko-ďaleko nemajú podmien- ky na život. Len tu. A keď sa toto bralo zrúti, už nebudú mať u nás kde hniezdiť. Niektoré môže namietkať, že to bralo sa raz zrúti tak, či tak. Veď je z piesku. To je pravda. Ale nemu- síme to urýchľovať našim pohybom po ňom.“

Pečeňovník.

Poniklec na Devínskej Kobyle.

Foto: Andrea Turanská

V prírodnej rezervácii platí prísny zákaz trhania kvetov, všetky sú chrá- nené. Zo Sandbergu je rovnako zaká- zané odnášať skameneliny. Ak idete na výlet so psom, nezabudnite ho tu držať na vôdzke.

Sprievodkyňa hovorí o potrebe upozorňovať výletníkov na zákazy a ich porušovanie. „Prosím, nebojte sa ich upozorniť, keď ich vidíte vstu- pováť na trávu alebo na chodníky mimo značených trás. Pokojne im vysvetlite, prečo sa to nesmie. Užíme si prírodu, pohyb, zdravie a slnko, no zodpovedne, rešpektujúco.“ (lum)

Pohľad z okna bytu na Homolovej 19 na vtedajšiu predajňu. Pohľad z okna bytu dnes na potraviny Kraj.

Foto: Eva Holodová

PODEĽTE SA O TIETO JEDINEČNÉ OBRÁZKY
S DÚBRAVČANMI A KONTAKTUJTE NÁS

tlacove@dubravka.sk

SUDOKU

			5			4		1
	8		9	1		7		
	9						3	8
		3		6				7
9	6						2	4
7				2		6		
2	7						4	
		4		9	5		6	
8		6			1			

	7					8		
	8	2	6	3	1	7		
			7				5	6
		4			5			
		5	4	8	2	3		
			9			4		
9	5				7			
		8	1	6	9	5	2	
		1					6	

JARNÉ UPRATOVANIE 11. - 15. APRÍL 2021

Pristavenie veľkokapacitných kontajnerov v rámci takzvaného Jarného upratovania prebehne v dvoch „etapách“ od 11. mája v prvých lokalitách a od 13. mája v druhých lokalitách.

LOKALITY OD 26. APRÍLA

1. Drobného 14 - parkovisko
2. Pod záhradami 40 - parkovisko
3. Ožvoldíkova 4-6
4. Homolova 35 - 37
5. Nejedlého 17
6. Žatevná - pri požiarnej zbrojnici
7. Saratovská 15 - 17
8. Sch. Trnavského 20
9. Repašského 1 - parkovisko
10. Sokolíkova 11 roh Bujnákovvej ulice
11. Drobného 22
12. Tranovského 39 pri výmeničke
13. Lipského 3-5 - parkovisko
14. Pri križi 38 - parkovisko
15. Koprivnická 11

LOKALITY OD 28. MÁJA

1. Húščavova 1-3 - parkovisko
2. Tranovského 14 - 16 pri bytovom dome
3. J. Alexyho 5-9 parkovisko pri byt. dome
4. Saratovská 1-3 pri bytovom dome
5. Cabanova 19 - parkovisko pri garážach
6. Bullova 25 - Damborského 1 parkovisko
7. Beňovského 16 pri bytovom dome
8. V. Valachovej 2
9. Bagarova pred budovou VÚB banky
10. Landauova 24 - 26
11. Vendelínska ul. a Tulipánova ul. - roh ulíc
12. Švantnerova pred rešt. Zlatá Lipa
13. Hanulova 1-3
14. Nemčíkova 1 - parkovisko
15. K horánskej studni pri ihrisku

Veľkokapacitný kontajner smie byť naplnený iba po okraj a odpad nesmie byť ukladaný mimo kontajnera!

MESTSKÁ ČASŤ
BRATISLAVA - DÚBRAVKA

prijme do pracovného pomeru

SAMOSTATNÝ ODBORNÝ
REFERENT ODDELENIA
ÚZEMNÉHO ROZVOJA

Požadované vzdelanie:

vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, odbor architektúra, urbanizmus, územné plánovanie.

Osobnostné predpoklady: presnosť, spoľahlivosť, komunikatívnosť.

Miesto výkonu práce:

MČ Bratislava-Dúbravka

Nástup: Ihneď/dohodou.

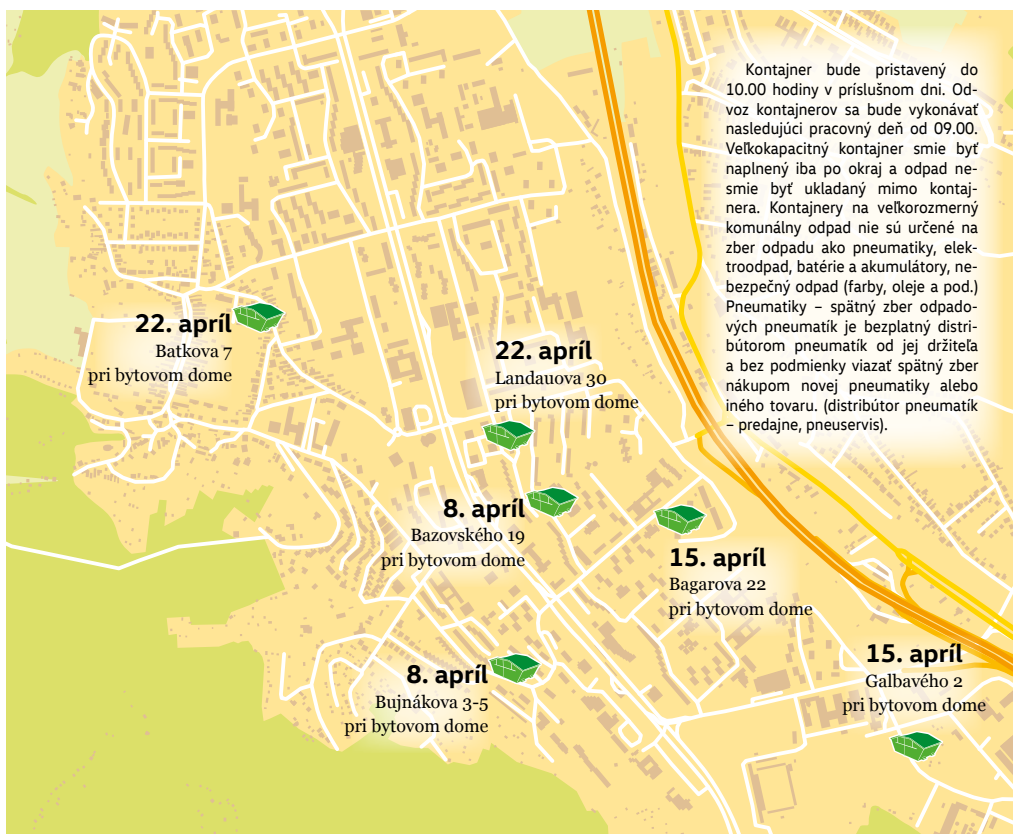
Pracovný pomer: plný pracovný úväzok, doba neurčitá.

Odmeňovanie: podľa zákona č. 553/2003 Z. z. plat od 1300,00 brutto/mesačne

Žiadosti o prijatie do zamestnania spolu so životopisom môžete zasielať písomne na adresu: Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Dúbravka, Žatevná 2, 844 02 Bratislava alebo e-mailom na adresu: frtusova@dubravka.sk. Dovoľujeme si Vás informovať, že kontaktovať budeme len vybraných uchádzačov, ktorí budú spĺňať naše požiadavky a budú pozvaní na osobný pohovor.

VEĽKOKAPACITNÉ KONTAJNERY APRÍL

POMÔCKY: BASSANO, TATARKO, MURDOCH	PRESTÁ- VAME EXISTOVAŤ	TAJNIČKA 1	OBRENÝ TRANSPOR- TÉR (SKR.)	KORISŤ ZLODEJA	KOZÁCKY KAPITÁN		RUKOPIS (SKR.)	LEPENÍM POKRYLA	BÔBOVITÁ STRUKOVINA Z ÁZIE	KURČA	ANATO- MICKÝ (SKR.)
VONKONCOM (HOVOR.)						ROLOVANÁ ŠUNKÁ (HOVOR.)					
VYSOKÝ, PO LATINSKY						CIRKUSANT EČV LEVOČE					
TU MÁŠ			MIHALNICA (LEK.) SEV. MOR- SKÝ VTÁK								
IVANA (DOMÁCKY)				UNION EURO- PE (SKR.) AD ACTA (SKR.)			MZDA VOJENSKÁ JEDNOTKA				
RÚBAL						KOMU PATRIACA TRESTALI BITKOU				TAJNIČKA 2	DRUH UMELÉHO SLADIDLA
VECI OZNAČENÉ PÍSMENOM A (HOVOR.)					MENA V PANAME NÁSTROJ NA KOSENIE						
ŠPZ MÉLNÍKA				ŠÍDLO V MALI TALIANSKY MALIAR					EČV BAN. ŠTIAVNICE SLOVENSKÝ DÔSTOJNÍK		
EURÓPIUM (CHEMICKÁ ZNAČKA)			JESTVO- VALA DRUH ATÓM. JADRA					DRUH BYVALÝ KANADSKÝ HOKEJISTA			
POMÔCKY: ASAUL, LABLAB, BALBOA	NABERÁ LÁTKU AMERICKÝ HEREC						MLÁDĎA MAČKY RÍMSKA BOHYŇA				
MAĎARSKÉ ŽENSKÉ MENO						RUSKÁ RIEKA HIGH VOL- TAGE (SKR.)					
EPICKÁ BÁSEŇ					SLOVENSKÝ BIATLONISTA						
MENO ESTERY					SLOVENSKÝ HOKEJISTA PLOŠNÁ MIERA						
ZOMRIE						POKIAĽ					
POMÔCKY: REES, ACHO, SUTAR, VADRNA	NÁZOV PRESNÝCH TVÁRNIC					ČEČENSKÝ KMEŇ					

HLAVÁČ BIELOPLUTVÝ - starší názov je ... (tajnička 1) alebo ... (tajnička 2). Táto ryba je rozšírená na celom území v pstruhových vodách. Je indikátorom čistých vôd a poravou pre pstruhy. Živý sa výhradne živočíšnou potravou. Postrannú čiaru nemá úplnú, samec chráni ikry. Vzhľadom k tomu, že ide o rybu celoročne chránenú, nie je popísaný spôsob lovu ani návnady.

Páči sa vám táto krížovka?

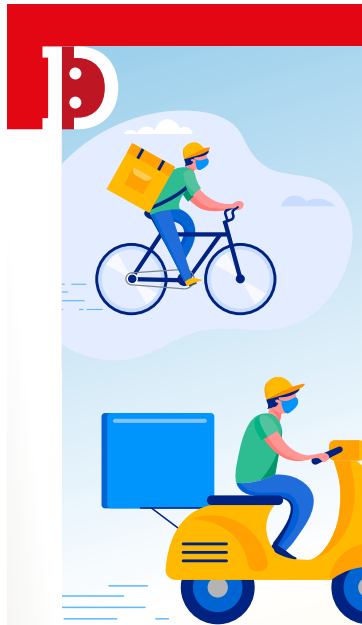
Spolu s mnohými ďalšími ju nájdete v publikácii **Krížovky pre celú rodinu**, ktorú vydalo **Ottovo nakladateľstvi**.

**POĎTE
VARIÉT
DEŤAM**

**MESTSKÁ ČASŤ
BRATISLAVA
- DÚBRAVKA**

**HLADÁ HLAVNÉHO KUCHÁRA
/ KUCHÁRKU DO ŠKOLSKÉJ JEDÁLNE
NA MATERSKEJ ŠKOLE** BLIŽŠIE INFO
NA: WWW.DUBRAVKA.SK - VOĽNÉ MIESTA

**Ako zmenil
vírus vaše
podnikanie?**

Dúbravskí podnikatelia,
kaviarne, reštaurácie,
pekárne. Píšte na
pr@dubravka.sk,
propagácia vám pomôže.

Dúbravské recepty: Kura garam masala – svieže a jemne pikant

Grafik Dúbravských novín Peter Považan dnes zo svojej kuchyne vybral recept jemne pikantný, jemne koreniení. Jednoducho jemná exotika.

POTREBUJEME: k kuracie prsia, 1 veľká cibuľa, 2 struky cesnaku, zázvor, jogurt, kari korenie, zmes garam masala, čili v prášku, drvený rímsky kmín, cukor, soľ, paradajkový pretlak, lúpané paradajky z konzervy, vývar na podliatie

POSTUP: Cibuľu očistíme, nakrájame a dáme restovať na olej,

pridáme jemne nasekaný cesnak, všetky koreniny po čajovej lyžičke. Čili v prášku podľa chuti. Pridáme najemno nakrájaný zázvor (asi za palec), 2 čajové lyžičky cukru, soľ. Poriadne orestujeme. Následne dodáme 2 polievkové lyžice paradajkového pretlaku a nakoniec lúpané paradajky. Podlejeme vývarom. Restujeme všetko asi 15 minút. Potom túto zmes dáme do mixéra a dohľadka rozmixujeme. Medzitým v tej istej panvici opražíme 10 minút kuracie mäso, ktoré predtým nakrá-

jame na pásiky. Nakoniec vlejeme rozmixovanú omáčku a prevaríme asi 15 minút. Ak sa nám zdá hustá, podlejeme vývarom. Dochutíme podľa preferencií soľou či cukrom. Potom pridáme 3 polievkové lyžice jogurtu. Recept možno pripraviť aj vegetariánsky. Namiesto kuracieho mäsa môžeme použiť tofu. Buď údené alebo čisté biele. Podávame s ryžou. Výborná je basmati, alebo jazmínová. Chuť je svieža sladkokyslá, pikant.

Dobrá chuť

► KOBERCE MEDVEDIEHO CESNAKU LÁKAJÚ DO LESA

Na tlak, žily aj imunitu

Medvediemu cesnaku sa v dúbravských lesoch darí.

Foto: Peter Považan

Podobne ako pred rokom počas prvej vlny pandémie sa plní les. A podobne ako počas prvej vlny o tom čase sa neplní len ľuďmi, ale aj typickou arómou a zeleným „kobercom“. Sezóna medvedieho cesnaku je tu.

Zísť dole okolo bunkrov z prvej svetovej vojny, prísť k malej roklíne, zamieriť lesom na Psie či Biele skaly, alebo kráčať od cesty na rozhladnú lesom smerom na Devín. To všetko sú lokality zelenej bylinky, stráne doslova posiate.

Zelená, kam až oko dohliadne. Tie-to husté kobercové porasty sú nielen pastvou pre oči, ale majú blahodarné liečebné účinky.

Medvedí cesnak (*Allium ursinum*) je zdravá bylinka, ktorá rastie skoro na jar vo vlhších lesoch po celej Európe a v časti Ázie. Jeho výrazná vôňa, korenistá chuť a liečivé účinky sú známe už tisícky rokov. Je vhodná na priamu konzumáciu a samozrejme pri liečbe rôznych ochorení.

Je obľúbenou potravou lesných zvierat, ako napríklad diviakov alebo medveďa hnedého. Zvery požírajú

celé listy aj s cibulkami. Prečo názov medvedí? Podľa legendy je to prvá rastlina, ktorú medveď zožerie po prebudení sa zo zimného spánku.

Ak sa vyberiete nazbierať si túto zdravú dobrotu, nezabudnite si zobrať so sebou papierové tašky, aby sa lístky cesnaku nespārili a zachovali sa jeho dôležité živiny. Zbierajte len tie mladé lístky, majú najviac vitamínov. A pokojne si môžete zobnúť aj počas zberu, veď je to liek na všetko...

Ideálne je konzumovať cesnak v deň zberu. Má v sebe najviac živín. V chladničke vydrží ešte zopár dní a tak je dobré používať ho ako prílohu ku každému jedlu. Do polievok, nátierok, šalátov, k mäsu, tak ako petržlen alebo pažítka. Za studena si udrží najviac vitamínov.

My sme sa rozhodli si ho trochu aj zakonzervovať. Obsah jednej tašky medvedieho cesnaku sme doma opláchlí vodou, na jemno nasekali a dali do malých igelitových vrecúšok do mrazničky. Takto sa dá použiť kedykoľvek.

Chlapi zase vymysleli niečo originálne. Mali so sebou vodku a tak

nastrkali do fľaše listy medvedieho cesnaku. V pláne mali vyrobiť si tinktúru, ktorá sa ale musí lúhovať aspoň dva týždne. Medvedí cesnak máme v chladničke doteraz, ale z tej tinktúry po príchode domov nezostalo nič.

Ak sa rozhodnete pre vychádzku cez tento cesnakový zelený porast, určite si zopár lístkov nazbierajte. Spojíte príjemné s užitočným a urobíte niečo pre svoje zdravie.

Medvedí cesnak je výborným prečisťovadlom. Má veľa liečivých vlastností, no k tým najhlavnejším patrí jeho detoxikačná schopnosť. Pomáha pri najrôznejších žalúdočných problémoch, akými sú napríklad zápcha, plynatosť alebo chronické hnačky.

Ľudia s vysokým krvným tlakom by mali zaradiť medvedí cesnak do jarného jedálneho lístka. Odporúča sa konzumovať ho aj pri liečbe srdcovo-cievnych ochorení. Lieči bolestivé kĺbové žily, bolesti hlavy, migrény, ochorenia horných dýchacích ciest, astmy a posilňuje imunitu.

Zora Boháčová, lum

RECEPTY Z MEDVEDIEHO CESNAKU

► TINKTÚRA

Do fľašky s bielym alkoholom nasypete nadrobno pokrájaný medvedí cesnak. Fľašku uložte vedľa zdroja tepla (kachle, radiátor...) alebo na slnko a počkajte 14 dní. Vďaka teplu sa bylina dokáže dostatočne vylúhovať a uvoľniť svoje zdravieprospešné látky. Potom už stačí tento extrakt z medvedieho cesnaku zliať do menšej nádoby a požívať z neho denne 10 – 15 kvapiek zriedených vodou.

► PESTO

Pesto je jeden z najlepších spôsobov, ako vyťažiť z tohto zázraku čo najviac. Lísty medvedieho cesnaku umyte, osušte a rozmixujte. Pridajte soľ, citrón a olivový olej. Pridajte pomleté vlašské orechy a podľa potreby olej. Pesto skladujte v chladničke a používajte ako prílohu k jedlám.

► ZÁVIN Z LÍSTKOVÉHO CESTA

Vyvalkať cesto, potrieť pestom, poukladať na neho nadrobno nasekané listy medvedieho cesnaku, navrch postrúhať syr (napríklad čedar) a cesto zvinúť na závin. Potom potrieť cesto rozšľahaným vajíčkom, zvrchu popichať vidličkou a dať piecť.

► POLIEVKA Z MEDVEDIEHO CESNAKU

Uvaríme zemiaky v osolenej vode, rozpučíme ich, pridáme nasekané listy medvedieho cesnaku, pomixujeme spolu všetko s ťačovým mixérom. Prilejeme smotanú na varenie a chvíľku ešte povaríme. Nakoniec môžeme rozpučiť uverené vajce na tvrdo.

► NÁTIERKA

Cottage cheese, kyslá smotana, medvedí cesnak, soľ

► MASLO

Zamraziť čerstvý medvedí cesnak a počas celého roka robiť maslo s medvedím cesnakom, je to výborne na chlieb alebo aj do varenia.

KAM V DÚBRÁVKE

SPOZNÁVAJ NAŠU
MESTSKÚ ČASŤ NA
PODSTRÁNKE NÁŠHO WEBU
WWW.DUBRAVKA.SK

▶ PÁTRACIA HRA OŽIVUJE DEŤOM PRECHÁDZKY PRÍRODOU

Dúbravský les ukrýva poklad

Na lesnom svahu postavené nádivné obydlia, pri chodníčku lanové prekážky. Všetko náznaky toho, že v dúbravskom lese sa deje niečo nezvyčajné. Nezvyčajné ako samotná hra s názvom Dúbravský poklad. Zrodila ju „korona“, opatrenia, obmedzenia a baví a učí už nielen deti z okolia.

LUCIA MARCINÁTOVÁ

Alena Hrbková s deťmi.

Kráčanie po stopách Dúbravského pokladu. Foto: Lucia Marcinátová

„Postav z konárov domček pre lesné víly, poobzeraj sa, či zbadáš hniezdo na strome, vymenuj štyri veci, ktoré potrebuje rastlinka pre svoj život, zahraj sa na lupiča a prejdí dráhou bez dotknutia sa špagátov...“

Tak zneli podaktoré z úloh a otázok lesnej hry pod názvom Dúbravský poklad. Jej druhé pokračovanie prebehlo cez jarné prázdniny. Úlohy sme vyskúšali, trať pobehali a aj sa porozprávali so zanietenou tvorkyňou pátracej prírodnej hry nielen pre deti, Alenu Hrbkovou. Na trase s dĺžkou asi 1,8 kilometra čakalo 14 zastavení, úlohy, otázky. Na každom stanovisku sme po vylúštení hádanky získali jedno písmeno, ktoré nám v cieľi prezradilo tajničku – Jarné prázdniny.

Dúbravský podklad, teda jeho dru-

hé pokračovanie, deti hľadali počas jarných prázdnin. Prvá pokladovka sa v dúbravskom lese odohrala na prelome januára a februára.

„Jeden z dôvodov, prečo vznikol Dúbravský podklad, je ochorenie Covid-19,“ prezrádza tvorkyňa pokladovky Alena Hrbková. „V čase, keď sa mohlo chodiť len do prírody, som s deťmi trávil v lese snád každý deň. Vymýšľala som nové trasy, aktivity a hry pre spestrenie dňa. A teraz sa snažím pomocou Dúbravského pokladu oživiť pobyt v prírode aj iným deťom. Je príjemné ísť na prechádzku do lesa s istým cieľom, a keď je cieľom poklad, je to ešte zaujímavejšie.“

Čeština prezradí, že nepochádza od-tiaľto. Alena Hrbková žije v Dúbravke

ôsmy rok a ako vraví, mestskú časť si zamilovala. Preto aj svoju aktivitu pre deti nazvala Dúbravský poklad. Inšpirácie hľadala v hrách, ktoré ako dieťa prežila na letných táboroch. Pre svoju rodnú reč jej s textami na pokladovku pomáha manžel, ktorý tak robí prekladateľa aj korektora zároveň.

„Najskôr si pre pokladovku vyberiem vhodnú trasu. Je potrebné rozvrhnúť stanoviská, vymyslieť tajničku s otázkami a úlohami, texty skorigovať,“ opisuje prípravku hry pani Alena. „Potom stačí všetko vytlačiť, zalaminovať a ísť do lesa pripraviť. Poslednou fázou je dať o akcii vedieť ľuďom. Vytvorila som preto skupinu na sociálnej sieti s názvom Dúbravský poklad.“

Prvé hľadanie pokladu v dúbrav-

skom lese malo veľký úspech. Hľadači prispievali fotografiami. Trasu prešlo okolo 150 detí. „Deti ma zastavovali na ulici a pýtali sa, kedy bude nová trasa, a aj preto sa zrodilo pokračovanie.“

Pri príprave druhej pokladovky Alena stretla niekoľko seniorov a tak zistila, že jej prvú trasu neprešli len deti, keďže hra bola primárne určená pre troj a až desaťročných, ale i starší Dúbravčania. Poklad, ktorý mal podobu čokoládových mincí, však nechali detským hľadačom.

Dúbravský podklad by mal písať svoje pokračovanie. Autorka hry prezrádza, že má veľa nápadov na ďalšie trasy, a že sa poteší nápadom či tipom na ďalšie zaujímavé úlohy. „Máte sa na čo tešiť,“ prezradila Alena Hrbková s úsmevom.

TIPY Z DÚBRAVSKEJ KNIŽNICE

(Ne)povinné jazdy DLHŠÍ TITULOK

Aprílové knižné tipy Miestnej knižnice Dúbravka sa vracajú k titulom, ktoré sú vám isto aspoň po názve známe. Kedysi obávané povinné čítanie si pýta druhú šancu. Nesklamte. Isto si v spomienke na viaceré tituly zo školských čitateľských denníkov, ktoré stáli za to...

NA VÝCHOD OD RAJA
John Steinbeck

Nebude to kniha na jeden večer, veru ani na dva, ale kompozične košaté rozprávanie o generáciách dvoch rodín vás očarí večnými témami s až biblickým nádychom. Steinbeck kreslí osudy hneď niekoľkých postáv, ktoré sa hľadajú a nachádzajú – niekedy nesprávne. Hovorí múdro o láske aj devastačných následkoch jej absencie.

JANA EYROVÁ
Charlotte Brontëová

Neľahká cesta mladšej Jany Eyrovej a jej ľubostný vzťah s tajomným Edwardom Rochesterom chytí za srdce aj teenagerskej aj dospelé ošľahané duše. O čistote, čakani a úprimnosti, ktoré, hoci sa to vždy nezdá, priniesú vytúžené ovocie. Román má takmer 400 strán, prežiť ich môžete s hlavnou hrdinkou, malou, nie práve krásnou, no inteligentnou a čestnou anglickou sirotou Janou.

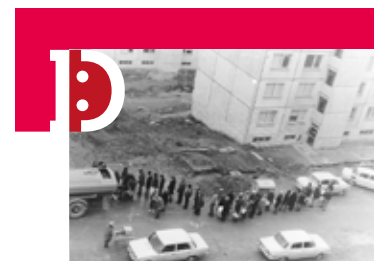

LOLITA
Vladimir Nabokov

Vydanie Lolity spôsobilo nemalý škandal a jeho šírenie bolo na dlhý čas zakázané. Dnes ju však prijímame medzi klasiku – aj napriek kontroverzii vzťahu mladého dievčaťa so zrelým mužom. Zničujúci príbeh Humberta a Dolores nič podobné nepropaguje, ba naopak. Ukazuje, koľko ľudského nešťastia môže takáto nezdravá láska spôsobiť. **Veronika Frtúsová**

Vyčistite váš pozemok od nežiaducich drevín. Ponúkame výrub stromov, kríkov a náletových drevín, drvenie a štiepkovanie nepotrebných konárov drevičom na drevnú štiepku. Kosenie trávnej plochy a vysávanie popadaného listia. Cenovú ponuku spracujeme po obhliadke.

Tel. 0907181800

Máte doma v krabici staré fotografie Dúbravky?

PODEĽTE SA O TIETO JEDINEČNÉ OBRÁZKY S DÚBRAVČANMI A KONTAKTUJTE NÁS

tlacove@dubravka.sk

Kontakt: Miestna knižnica Dúbravka
Sekurisova 12 | 841 02 Bratislava
kniznica@dubravka.sk | kultura@dubravka.sk

V prípade, že chcete knihy podarovať, napíšte email, my sa na tituly pozrieme, bohužiaľ, máme obmedzené skladovacie kapacity a nemôžeme poskytnúť domov všetkým knižkám. Ďakujeme.

Veľa ľudí sa v našej alko-centrickej kultúre naučilo, že všetka zábava, rozptýlenie, ale aj smútenie či upokojenie mysle, sú spojené s alkoholom. Preto po ňom automaticky siahajú bez väčšej reflexie o tom, čo je to za látku. V súčasnosti dokonca mnohonásobne viac. Na naše otázky, súvisiace

s touto nanajvýš aktuálnou témou, odpovedala KRISTÍNA ŠPERKOVÁ. Je prezidentkou globálnej organizácie

Movendi International, ktorá sa zaoberá rozvojom spoločnosti prostredníctvom prevencie škôd spôsobených alkoholom.

ZHOVÁRALA SA

DANKA ŠOPOROVÁ

DN Začnime hneď z ostra. Naozaj narastá počas pandémie spotreba alkoholu? Máme k tomu relevantné štatistiky či zdroje, ktoré to tvrdia?

Čo sa Slovenska týka, máme vo všeobecnosti veľmi slabé štatistiky o alkohole. Nevieme napríklad, aké má štát náklady na škody spôsobené alkoholom. Takže ani o alkohole počas pandémie COVID-19 nemáme ucelené údaje. Vieme však napríklad zo štúdie o vysokoškólakoch, že štvrtina študentov vykazuje rizikové pitie, podľa FinGO sa spotreba alkoholu na Slovensku počas pandémie zvýšila na 12 litrov, pričom priemer Slovenska bol 11 litrov čistého alkoholu. Z iných krajín, ktoré toto monitorujú lepšie, vieme, že spotreba alkoholu sa zvýšila, pričom sledujeme dva javy prebiehajúce súčasne. Ľudia, ktorí alkohol konzumujú príležitostne a hlavne teda výlučne pri spoločenských akciách, svoju spotrebu alkoholu znížili, ale ľudia, ktorí už aj pred pandémiou požívali alkohol v rizikovom množstve, spotrebu ešte zvýšili. Napríklad vo Veľkej Británii sme videli nárast nadmerného užívania alkoholu zo 4,8 milióna až na 8,4 miliónov ľudí a úmrtia spôsobené alkoholovými produktami sa zvýšili o 16,4 percenta. V USA taktiež zaznamenali nárast úmrtí a zdravotných ťažkostí v súvislosti s alkoholom.

DN Ktorá krajina si v tomto ohľade počiná najhoršie, a samozrejme najlepšie?

Zatiaľ neexistuje dobrý prehľad o tom, ako sú na tom jednotlivé krajiny, čo sa týka konzumácie alkoholu počas COVID-19. My monitorujeme správy o alkohole a COVID-19 z rôznych krajín, no samozrejme sme limitovaní jazykom a zdrojmi, takže by som sa neodvážila prezentovať nejaký prehľad alebo rebríček krajín. Avšak vidíme, že krajiny, ktoré zaviedli COVID-19 riešenia,

SPOTREBA ALKOHOLU AKTUÁLNE VZRÁSTLA.

Alkohol má aj počas

ktoré obmedzujú prístup k alkoholu, napríklad zákaz predaja alkoholu v Juhoafrickej republike, vykazujú obrovské „odľahčenie“ pre zdravotný systém. V nemocniciach sa uvoľnili lôžka, na ktorých boli bežne ľudia so zraneniami alebo ochoreniami spôsobenými alkoholom. Domáce násilie kleslo počas týchto zákazov na predaj alkoholu o 70 percent.

DN Čím to je, že medzi krajinami sú také rozdiely?

Rozdiely medzi krajinami v tejto oblasti sú spôsobené tým, ako sa krajiny ku konzumácii alkoholu správali už pred pandémiou, aká bola úroveň konzumácie alkoholu a teda i škôd zapríčinených alkoholovými produktami už pred marcom 2020. S alkoholom sa spájajú predčasné úmrtia a aj strata kvalitných rokov života, takže hoci ľudia žijú dlhšie, žijú s rôznymi ochoreniami - diabetes, srdcovo-cievne ochorenia, rakovina, závislosti, ktoré ich život obmedzujú. To sa v období pandémie ešte zvýraznilo, keďže náš zdravotný systém jednoducho nestíha. Počas lockdownov majú ľudia, ktorí potrebujú pomoc so závislosťou od alkoholu, ťažší prístup k tejto pomoci. To sa môže odraziť na ich duševnom stave, ale aj na množstve alkoholu, ktorý skonzumujú. Čím viac ich bolo pred pandémiou, o to väčšie následky krajina znáša počas pandémie. Pochopiteľne aj kvalita zdravotníctva a primárnej prevencie zohráva

dôležitú úlohu a problémy spôsobené alkoholom naše zdravotníctvo tiež vyžmýkajú. Na Slovensku je problematické to, že naše doterajšie vlády nepovažujú škody spôsobené alkoholom ako úmrtia, choroby, násilie, znížená produktivita v práci a podobne za závažné.

DN Prečo?

Pamätám si ako mi pán Richard Raši, vtedajší minister pre investície a informatizáciu, v roku 2018 v New Yorku

pred všetkými členskými štátmi OSN odpovedal na otázku: „Prečo Slovensko nerobí viac v oblasti prevencie požívania alkoholu?“, že Slovensko podľa neho nemá väčší problém s alkoholom, ako ktorákoľvek iná krajina. V čom sa pravdaže veľmi mylí a ako bývalý minister zdravotníctva by o tom mal byť oboznámený. Európa je kontinent, na ktorom sa konzumuje najviac alkoholu na svete. Slovensko je po baltských štátoch spolu s Maďarskom, Rumunskom a Českom vo vedúcom postavení v množstve skonzumovaného alkoholu. Na rozdiel od Slovenska, ale baltské štáty i Česko začali s touto situáciou niečo aj robiť.

DN V karanténe ľudia siahajú po alkohole častejšie. Je to forma úniku od starostí?

Alkoholový priemysel sa zamerával na marketing alkoholu aj počas pandémie. Donáška alkoholu priamo k domu, rôzne letáky a reklamy do schránok, špeciálne akcie typu - kúp tri, zaplať za dve a

propagácia alkoholu v sociálnych médiách ako niečoho, čo má ľuďom pomôcť zvládvať stres, úzkosť zo súčasného stavu, alebo ako niečo, čo vám má spríjemniť všedné a prázdne dni, to všetko prispieva k zvýšenej konzumácii. Ide o únik od starostí, nudy, a ide hlavne o to, že ľudia uverili, že alkohol im dá niečo, čo inak sami nenájdu, či už je to pohoda alebo zábava.

DN Prečo si radšej nejdú zašportovať, nezamestnajú hlavu inak, pochopiteľne zdravším spôsobom?

Je ľahšie zostať doma na sedačke pred televízorom, ako obuť tenisky a ísť si zabehať. Navyše, v televízoroch nám nik nehovorí, aby sme si začvičili jogu, alebo spravili nejaké dychové cvičenia, keď sa chceme zrelaxovať. No že si máme dať pohárik toho, alebo fľašku onoho alkoholu vidíme a počujeme za deň niekoľkokrát. Takže je to akási ľudská pohodlnosť spojená s marketingom a celkovou propagáciou alkoholu. Niektorí ľudia dokonca počas celej svojej dospelosti a aj skôr ani nemajú zážitok oslavy alebo zábavy bez alkoholu. Preto si myslia, že sa to ani inak nedá.

DN Pandémia a alkohol je v súčasnosti veľmi diskutovanou témou. Kedy by mal človek zbystriť pozornosť, že sa mu konzumácia ako taká vymyká spod kontroly?

Akonáhle človek pre alkohol zanedbá niečo, čo zvykol robiť, je to signál, že alkohol preberá v živote tohto človeka riadenie. Či už pre alkohol stráviť menej času hraním sa so svojimi deťmi, alebo pri obľúbenej knihe, či zanedbáte nejaký vzťah, je to signál. Ak si neviete

Niektorí ľudia dokonca počas celej svojej dospelosti ani nemajú zážitok oslavy alebo zábavy bez alkoholu. Preto si myslia, že sa to ani inak nedá.

ODBORNÍČKA POUKÁZALA NA ALARMUJÚCE FAKTY

pandémie dobrý marketing

predstaviť, že by ste bez alkoholu strávili určitý čas, nejakú špeciálnu udalosť, či činnosť a považujete alkohol za významnú súčasť tejto aktivity, je dobré sa zamyslieť. Pokiaľ pri varení popijete víno a nevedeli by ste si to odpustiť, máte minimálne psychickú závislosť. Tým, že alkohol je návyková látka, psychická závislosť sa nebadane môže prehupnúť do fyzickej závislosti.

DN Čo robiť, ak si jedinec problém uvedomuje, chce o riešiť, no chce zostať v anonymite?

Teraz v období internetu je to oveľa jednoduchšie, keďže sú organizácie, ktoré ponúkajú online poradenstvo, alebo vás vedú minimálne nasmerovať k odborníkovi. Keď máte pocit, že s vašou konzumáciou alkoholu nie je všetko v poriadku, ak to ešte nejak kontrolujete a rozumiete po anglicky, existuje nespočetne literatúra a online kurzov, ktoré vám pomôžu prehodnotiť vašu konzumáciu a s alkoholom prestať. Ak si uvedomujete svoj problém, je veľmi dobré obrátiť sa na psychológa. Problém s alkoholom totižto takmer nikdy nie je samotná, nezávislá kapitola, ale býva spojený s niečím iným, čo si budete potrebovať vyriešiť. Môžu to byť zážitky z detstva, neľahké domáce zázemie, traumatizujúca skúsenosť, nízke sebavedomie, náročné pracovné prostredie a podobne.

DN Ľudia o probléme s alkoholom nehovoria, taja ho.

Áno, problémy s alkoholom sú na Slovensku ešte vždy veľké tabu. Naša predstava o problémoch s alkoholom je taká, že závislosť sa týka len malej skupiny ľudí, väčšinou ľudí, ktorí v živote zlyhali, a na ktorých to aj fyzicky vidieť. Ani náhodou nám nenapadne, že nejaká riaditeľka banky alebo vysokopostavený manažér, by mohli mať problém s alkoholom. Na Slovensku je ale 450-tisíc ľudí závislých od alkoholu. To je takmer každý 10 človek 5 miliónového Slovenska. Ak odrátame z populácie deti, tak je to ešte hustejší výskyt. Myslím si, že všetci poznáme niekoho so závislosťou od alkoholu, ani o tom nemusíme vedieť.

DN Je vôbec možné vrátiť sa po pandémii späť do zabehnutých kolajní a z každodenného, respektíve veľmi častého konzumenta alkoholu, byť opäť len tým sporadickým?

Možné to je, ale či to tak bude, je dosť nepravdepodobné. Alkohol je totiž návyková látka. Ak sa ňou naučíme „riešiť“ problémy, preniesieme si túto stratégiu aj do iných oblastí života. Navyše po pandémii bude alkohol určite dostupnejší ako teraz. Určite môžeme očakávať reklamy typu – „po dlhom čakaní si zaslúžite pohár XY (alkoholu) spolu s priateľmi“ alebo „doprajte si slobodu s XY“. Podobné marketingové správanie sme zaznamenali medzi jednotlivými COVID-19 vlnami.

DN Žijete vo Švédsku, odkiaľ zároveň riadite i vašu organizáciu Movendi International. Aká je situácia, čo sa koronavírusu týka, v tejto krajine?

Švédsko ma úprimne veľmi prekvapuje v spôsobe, ako sa postavilo ku COVID-19. Doteraz tu bolo vyše 700-tisíc prípadov COVID-19 a vyše 13-tisíc ľudí s COVID-19 umrelo. Nie som na COVID-19 odborník, ale sledujem rôzne krajiny a opatrenia, ktoré sa zavádzajú a tie švédske sa mi nezdarujú a tiež nevzzerajú byť výnimočne účinné. Riadenie pandémie má vo Švédsku na starosti úrad verejného zdravia a nie vláda. Rozdelenie úloh je tu jasné a vláda sa nemieša do práce odborníkov. Až v decembri 2020 sa ozvala vláda a predstavila pár prísnejších opatrení ako používanie rúšok a uzavretie služieb, ktoré nie sú nevyhnutné, napríklad plavárne, múzeá. Bohužiaľ, mám pocit, že hlavný epidemiológ Švédska urobil na začiatku

DN A čo sa týka alkoholu?

Švédsko má dlhú históriu alkoholovej prevencie. Mojm obľúbeným je štátny monopol na predaj alkoholu. Alkohol sa dá vo Švédsku kúpiť len v špecializovaných obchodoch, ktoré vlastní štát, ktorý negeneruje zisk z alkoholu. Preto štát alkohol predáva, ale nijak ho nepropaguje, reklama na alkohol v televízii či rádiu alebo na billboardoch je zakázaná. Životná úroveň obyvateľov je tu vyššia a Švédski občania majú pokojnejší a tým i zdravší životný štýl. Súčasne je tu veľmi vysoká garancia zamestnania, ľudia majú právo zobrať si napríklad rok voľna z práce a vedieť, že sa budú môcť vrátiť na svoju pozíciu. A pravdaže, rodová rovnosť ku Švédsku neodmysliteľne patrí, čo sa odráža na tom, ako sa aj muži zúčastňujú výchovy detí, domácich prác, je prirodzené, že si aj muži berú rodičovskú dovolenku a podobne. Slovensko je podľa mňa dynamickejšie a má poten-

chybu a zmena prístupu v neskorších obdobiach pandémie by znamenala, že si tú chybu priznal, takže prístup nemeni. Čo je pozitívne je, že tu nie je chaos okolo riešení. To, čo sa povedalo platí, sem-tam nejaké nové odporúčanie pribudne, ale nemení sa to ako aprílové počasie.

DN V čom by si Slovensko mohlo zobrať príklad zo Švédska a naopak, táto severská krajina prevziať podľa vzoru Slovenska?

Od Švédska by sa dalo veľa naučiť, aj keď ani Švédsko nie je perfektné. Čo ma v tejto krajine oslovuje je hodnota, ktorú tu pripisujú demokracii. Občianska spoločnosť a nezávislé organizácie majú oveľa viac priestoru a podpory pre svoje aktivity. Zaangažovanosť občanov v spoločenských otázkach je vyššia, ale je to aj preto, že vláda na občanov reaguje. Je tu oveľa menej korupcie a teda vyššia dôvera v štátne inštitúcie, ktoré si tú dôveru vďaka a neprekračujú hranice svojho mandátu.

ciál rýchlejšieho rozvoja a spoločenskej inovácie. Je menšie, ľudské vzťahy sú poprepletané, čo môže byť nevýhoda, ale aj výhoda. Slovensko je podľa mňa osobnejšie a priamejšie, čo mi vo Švédsku chýba.

DN Ovplyvnila pandémia aj vašu pracovnú oblasť? Čo vám momentálne zabera najviac času?

Určite ovplyvnila. Pred pandémiou som veľa cestovala na rôzne stretnutia, konferencie, semináre v rôznych kútoch sveta, keďže mojou úlohou je reprezentovať organizáciu. Teraz sa všetky mítingy presunuli do online priestoru a pribudlo mnoho iných, takže sú dni, ktoré vyložene prešedím na online stretnutiach. Keďže alkohol a COVID-19 sú úzko prepojené – konzumácia alkoholu znižuje imunitu, sťažuje priebeh ochorenia a ako som už aj skôr spomínala, zatažuje aj celý zdravotný systém, máme toho dosť – monitorovanie priebehu, zmeny v alkoholovej politike jednotlivých krajín, zvyšovanie povedomia,

tomu všetkému sa intenzívne venujeme denno-denne.

DN Keďže téma prevencie alkoholizmu je pre vás dlhé roky srdcovkou. Prečo nepiť? Kedy pocítite pozitívne účinky abstinencie po tom, ako sa rozhodneme s alkoholom skončiť?

Pre mňa bola vždy závažnejšia otázka „prečo vôbec piť“, keď môžem mať všetko, čo ľudia od alkoholu očakávajú aj bez neho a zdravo. Mne život bez alkoholu dodáva sebavedomie. Viem, že všetko, čo robím a čo dokážem, vychádza priamo zo mňa. Či už sú to dobré vzťahy s ľuďmi, výkon v práci alebo radosť, ktorú pocítujem. Vždy viem, že je to o zjavné a nebudem v budúcnosti potrebovať „pomôcku“, ktorá by mi určitý stav navodila. Načo do seba nalievam jed a karcinogén, ktorý navyše vyvoláva závislosť? Aj tak máme v živote už dosť nečistôt, ktorým sa nevieme vyhnúť. A alkoholu sa možno vyhnúť úplne bez problémov. Nie je to jedlo, ktoré by sme potrebovali na prežitie. Nie je to jediná tekutina, ktorá je dostupná. Účinky sa dostávajú rôzne. Záleží na tom, koľko ste toho skonzumovali, a či ste si našli mechanizmy, ktoré nahradia to, čo ste v alkohole hľadali. Napríklad, ľudia pijú alkohol večer, aby mali lepší spánok, keď majú rozvírené myšlienky a nevedia ich ukladiť. Alkohol ale zhoršuje kvalitu spánku. Takže aj keď sa vám podarí zaspať „vďaka“ alkoholu, nezobudíte sa oddýchnutí, ako keby ste spali bez alkoholu. Ak prestanete piť alkohol, budete mať kvalitnejší spánok, ale rozvírené myšlienky pred spánkom nám tu ešte zostávajú. A na tie existujú rôzne metódy – fyzická aktivita, prítomnosť pred spánkom, meditácia, kreslenie, maľovanie mandaly, písanie denníka. Je toho veľa a od výmyslu sveta, pričom nepôjde len o náhradu alkoholu za zdravšiu aktivitu, ale tiež o objavovanie samého seba a zvýšenie kvality života.

DN Bývajú takéto slová účinné?

Určite. Nemálo ľudí vďaka tým slovám začne reflektovať, že ten alkohol pijú vlastne zbytočne.

DN Čo sa väčšinou musí stať, aby človek prestal piť? Je to až vážny zdravotný problém?

Môže ísť o vyložene zdravotnú záležitosť, môže ísť o vzťahy, ktoré sa pri alkohole zvyknú narušiť. Niektorí ľudia nemusia mať zdravotné problémy, ale záleží im na ich zdraví a starajú sa oň. Akonáhle sa im dostane informácia o alkohole – napríklad o jeho karcinogenite, prirodzene ho vyradia. Iní prestanú piť alkohol, keď sa dozvedia, koľko škôd spôsobuje druhým ľuďom, čiže v rámci solidarity. Sú i takí, ktorí svojou abstinenciou vyjadrujú vlastný postoj k alkoholovému priemyslu. Ten vykorisťuje ľudí a korumpuje vlády, len aby predal svoj zdraviu škodlivý produkt. Takže je to rôzne.

AKCIA

VYRIEŠIME VAŠE PROBLÉMY SPOJENÉ

- ✗ s nadmerným/nerovnomerným opotrebovaním pneumatík
- ✗ s ovládaním vášho vozidla
- ✗ so zanášaním vozidla do jednej strany
- ✗ s dorovnaním kolies do základnej polohy
- ✗ s nesprávnym nastavením uhla kolies
- ✗ s krátkou životnosťou pneumatík, zavesenia kolies a riadiaceho systému
- ✗ s nárazom do výtlku, obrubníka či inej prekážky

3D GEOMETRIA

Premeranie a nastavenie geometrie
v akciovej cene **59€ s DPH***

0800 102 103
bezplatná infolinka

*Akciová cena nezahŕňa kalibráciu asistenčných systémov
Akcia platí do 31.05.2021 na všetkých prevádzkach TODOS.

todos®

FAŠIANGOVÝ BÁL ZABAVIL ONLINE, NECHÝBAL TANEC ANI TOMBOLA

Vzdialenosť je naozaj relatívna

Tento rok fašiangová zábava určite nebude, pomyslela som si. Bol to však omyl, pretože v Domove sociálnych služieb prof. Karola Matulaya je naozaj možné všetko. Síce online, ale o to intenzívnejšie a stále rovnako srdečne. Domov sociálnych služieb sa venuje klientom s mentálnym znevýhodnením a autizmom, pre ktorých pracovníci počas pandémie vytvorili zaujímavé aktivity v online priestore.

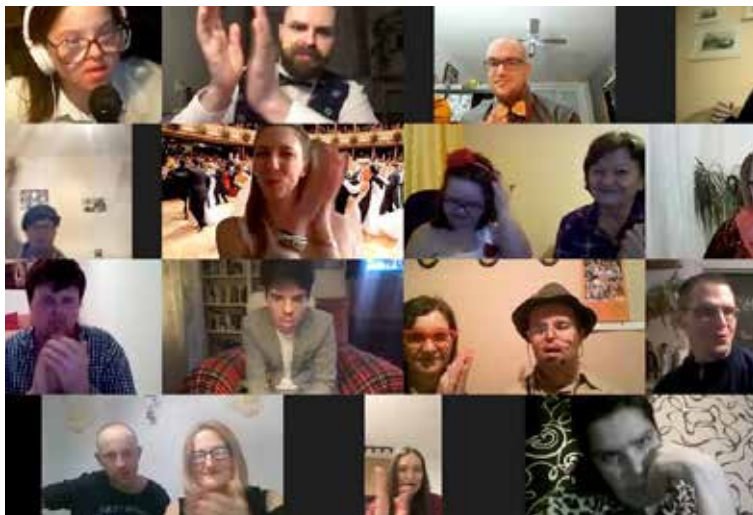
Na link online platformy sa pripájam s úsmevom. Nevieť síce úplne presne, čo sa bude diať, ale som si istá, že to bude výborne strávený čas. Ako vždy, keď prichádzam do kontaktu so skvelými ľuďmi, ktorí zariadenia tvoria. Počas lockdownu bolo aj DSSPKM zatvorené. Postupne sa centrum otvára, ale nie všetci klienti doň chodia.

Aj preto naďalej pokračujú stretnutia online, ktorých hlavnými aktérmi sú všetci zúčastnení. Vedie ich Erik Forgáč, liečebný pedagóg. Po pripojení vidím prvých plesajúcich. Motýliky, šaty, škabošky, perlové náhrdelníky aj kvety vo vlasoch. Skvelé je i kostým baču či poľovníka – ochranára. Všetci sme to vzali vážne.

Objaví sa dokonca aj mikrofón v ruke jedného z dievčat, ktoré má v každej chvíli v talóne zaujímavú otázku. Erik nás privíta a predstaví, sľúbi nám tanec, pesničky na želanie a aj tombolu.

KOŠELA NAMIESTO PYŽAMA

Naozaj je to špecifická udalosť, pre ktorú sú niektorí ochotní zmeniť aj svoj režim. „Namiesto tradičného pyžama si dnes, po príchode domov, obliekol košeľu,“ prezrádza mamička jedného z klientov. Erik túto zmenu dostatočne

Zábavu na online fašiangovom plesu Matulayovcov neprekazilo ani odlúčenie. Foto: DSSPKM

ocení. Často sa z jeho úst ozve: „Je to možné?!“ a nasleduje pochvala poľovníkovho pierka na klobúku, starostlivo vyžehlených pukov na nohaviciach, či rúžoch na perách dám, ktoré v týchto časoch spod rúšok len tak nevidieť.

Príde prvá pesnička a online priestor sa doslova roztancuje. Mnohí klienti vstávajú, tancujú so svojimi rodinnými príslušníkmi, alebo tvoria tanečné kreácie sami. Tento elán nikoho nenechá chladným a aj keď niektorí zo stoličiek, všetci sa hýbu do rytmu známeho šlágra Karola Duchoňa S úsmevom. „Môžeš si zatiaľ pripraviť pesničku,“ Erik vyzýva dievča s mikrofónom, ktoré, ako vždy pohotovo, odpovie: „Už mám.“

NIE SI SÁM

Na žiadnom plesu predsa nesmie chýbať hudobné vystúpenie. Mladá klientka do mikrofónu zanôti: „Tri slová, obyčajné slová, nie si sám...“ a ja si v tom momente uvedomím, akú príznačnú pieseň si vybrala. Aké paradoxné a symbolické v tejto dobe! „...

keď nevieš kadiaľ ísť a padáš únavou...“ – koľko ľudí je dnes už na pokraji síl, najmä tých psychických, a koľkých pandémie a pobyt doma ovplyvňuje veľmi negatívne?

Napriek všetkému však klienti, ich rodiny, aj zamestnanci zariadenia pôsobia, akoby vedeli zo seba dostať i nemožné, aby neprepadli negatívnym myšlienkam. „...netreba k nim drahý rám, vrav ich zas a znova a hneď sa smútok schová, vyslov tie tri slová: Nie si sám.“

Naozaj ani jeden z nás nebol v ten večer sám.

CENA PRE KAŽDÉHO

Program pokračoval zimnou verziou letného hitu známeho slovenského rapera, ktorý je obľúbencom mnohých klientov. Tanečné kreácie sa opäť dali len obdivovať. A prišlo aj vyvrcholenie každého plesu – tombola.

Ceny pripravili pracovníci DSS, no sekundovali im tiež rodičia a hostia, ktorí rovnako venovali mnoho cien. Losovanie prebehlo za prísneho dohľa-

du nás všetkých, moderované Erikom, ktorý dal každej cene aj výhercovi ich náležitú vážnosť.

Večer sme zakončili voľbou najkrajšie oblečenej dámy a pána, pričom konkurencia bola obrovská, takisto ako aj radosť z výhry.

Veľká vďaka patrí rodičom, ktorí na stretnutiach aktívne participujú, ako aj pracovníkom Domova sociálnych služieb prof. Karola Matulaya. Tí umožňujú klientom stretávať sa aj v týchto náročných časoch.

Erikove záverečné slová vo mne rezonujú doteraz: „Dnes sme spravili tento svet krajším a lepším, aj napriek vzdialenosti, ktorá je relatívna. Naše vzťahy sú najdôležitejšie, pretrvávajú aj napriek tomu, že nie sme pri sebe tak blízko ako zvyčajne.“

Martina Čáporová

DSSPKM

► Skratka pre Domov sociálnych služieb profesora Karola Matulaya pre deti a dospelých.

► Sídlí na Lipského 2, fungovať začal v roku 1982, ako prvé zariadenie denného typu pre malé deti na Slovensku. Dovtedy deti s mentálnym postihnutím, ktoré nenavštevovali školu, mali len dve možnosti, a to zostať s rodičom doma alebo dožiť svoj život v celoročnom veľkocapacitnom zariadení.

► Aktívne sa zapája do komunitného života Dúbravky – projekt vtáčích búdok, projekt prác v teréne – upracme si Dúbravku, projekt senzorickej záhrady...

RADY NIELEN DÚBRAVSKÝM ZÁHRADKÁROM

Vysievame letničky, čistíme skalku

Jar sa prihlásila naplno, záhrady plnia, kvetom aj prácou. Niekoľko rád priniesol MILAN TRSTENSKÝ, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica.

ZÁHRADKÁR V APRÍLI: Aprílové slniečko prehrieva pôdu, začínajú pučať stromy a kríky. Mulčovaním stromov a kríkov, znižujeme vyparovanie vlhky. Oprieme sa o pučiace dub, dodá nám životnú silu a energiu.

KVETY: Do voľnej pôdy vysievame letničky, pomaly odkrývame a čistíme alpinium/skalku. Trvalky prihnojíme preosiатыm kompostom. V suchom predjarí aplikujeme zálievku.

DRBNÉ OVOCIE: Vysádzame mesačné jahody na vzdialenosť 25 x 25 cm. Mulčujeme, okrem zadržania vlhky mulčovaním aj urýchlíme vegetatívnu fázu vývinu rastlín.

OVOCNÉ STROMY: Za suchého počasia aplikujeme výdatnú zálievku. 20-30l pri mladších stromčekoch a 70 -100l ku koreňovému systému väčšieho stromu.

ZELEŇINA: Zberáme špenát z jesenného výsevu. Vysievame

red'kovku, listovú zeleninu. Okope-me cesnak. Pripravíme záhony na výsadbu a výsev teplomilných zelenín, uhoriek, rajčiakov, papriky, fazule. Koncom apríla vysádzame kaleráb, zeler, karfiol a skoré zemiaky. V suchom počasi zalievame trávnik, dosejeme plochy poškodené krtincami. V prípade potreby kosíme. Pokosenú hmotu využijeme na mulčovanie rastlín a tvorbu nového kompostu.

Cieľ je zachovať zeleň

Od 15. februára do 30. apríla prebieha verejné prerokovanie návrhu riešenia územnoplánovacieho podkladu Urbanistická štúdia zóny Pod záhradami v Dúbravke. Termín do konca apríla predžil magistrát hlavného mesta. Územie v lokalite Pod záhradami je dnes územným plánom určené pre výstavbu bytových domov a občiansku vybavenosť. Mestská časť Bratislava-Dúbravka chce však vo svojej centrálnej časti zachovať zeleň, preto pristúpila k vypracovaniu urbanistickej štúdie, ktorej cieľom je zmeniť územný plán hlavného mesta z bývania a občianskej vybavenosti na park a verejnú zeleň. Zmena územného plánu v tejto lokalite má byť zahrnutá do zmien a doplnkov územného plánu hlavného mesta rozhodovať o nej budú potom mestskí poslanci. (lum)

AK BY MI TO VEK DOVOLIL, HÁDZANÚ BY SOM HRALA AJ DNES

Dúbravka jej prirástla k srdcu

Svoj domov v Dúbravke má necelé polstoročie aj hádzanárska rodina Kuťkovcov. Manželia Jana a Tomáš žali úspechy na hádzanárskeho palubovkách. On ako úspešný kouč na najvyššej klubovej i reprezentačnej úrovni, ona najskôr ako hráčka a potom tiež trénerka. JANA KUŤKOVÁ na Valentína oslávila významné životné jubileum. Čerstvá sedemdesiatnička je stále činná nielen ako trénerka v hádzanej, ale aj ako učiteľka pri vzdelávaní detí.

ZHOVÁRAL SA:
LUBOŠ BOGDÁNYI

V Dúbravke žijete už desaťročia. Aký je váš vzťah k tejto mestskej časti Bratislavy?

Som rodená Bratislavčanka, manžel pochádza z Nitry, kde sme aj bývali. V roku 1978 sme sa rozhodli presťahovať do Bratislavy. Hľadali sme byt, ale nerozmýšľali sme, kde to bude. Čistou náhodou bola z toho Dúbravka, ktorá sa nám vždy páčila.

Pochádzate z inej časti hlavného mesta. Prirástla vám už Dúbravka k srdcu?

Ale áno. Vyrastala som síce v okolí Centrálného trhoviska a Račianskeho mýta, ale za tie vyššie desaťročia som si v Dúbravke zvykla a som tu spokojná. Páči sa mi jej rozmanitosť, že to nie je len rovina, a najmä blízkosť prírody.

Ako sa zmenila za tie roky, čo tu bývate?

Stále bývame na tom istom mieste. Dúbravka sa odvtedy rozrástla. V niečom je to dobré, v niečom však horšie. Zahusťuje sa to tu, ale to platí nielen pre Dúbravku. Nedostatok parkovacích miest a zápchy sú problém celej Bratislavy. Ja som šťastná, že keď vyjdem z domu, tak som za päť minút v škole, kde učím. Ľudia, čo musia cestovať, to však majú horšie.

Máte svoje obľúbené miesta, zákutia, kde rada tráviť čas?

Často chodievame s deťmi, vnukmi nad Dúbravku do lesa, cez ktorý zvykneme prejsť do Devínskej Novej Vsi či Karlovej Vsi. Zbierame medvedí cesnak, či chodíme len tak na prechádzku. Teraz to tam však býva dosť plné, ľudia počas pandémie koronavírusu akoby zistili, že tam máme aj les. Keď sa dá, v lete navštevujeme kúpalisko alebo športový areál na Bílikovej.

Venujete sa aj učiteľskému povolaniu. Čo vás na tom najviac naplňa a baví?

Dlhé roky som učila telesnú výchovu na druhom stupni, ale mám vzdelanie aj na to, aby som vyučovala v triedach prvého stupňa. Momentálne mám štvr-

Hádzanárska Jana Kuťková počas tréningov so synom Tomášom okolo roku 1997.

Foto: archív rodiny

takov, okrem angličtiny a informatiky učím ostatné predmety. Telocvik mi vôbec nechýba, lebo sa môžem realizovať v športe, konkrétne v hádzanej. Mám radosť, keď deti napredujú a tešia sa z toho, čo robíme, alebo povedľa, že sú radi, keď ma vidia. Baví ma to a stále mám chuť odovzdávať svoje vedomosti a skúsenosti. Mala som aj dvojročnú prestávku, ale neľutujem, že som sa vrátila.

Na ZŠ Nejedlého ste odučili množstvo hodín telesnej výchovy. Podarilo sa vám objaviť už nejakých budúcich úspešných športovcov, alebo ste našli hádzanárske talenty?

Ale áno, mali sme tu deti, ktoré som posunula aj na hádzanú a sa presadili a hrali dokonca prvú ligu. Aj z iných škôl som nejaké zlanárila, keď som na školských turnajoch videla, že majú predpoklady. Na druhej strane nie je účelom vychovať z každého dieťaťa reprezentanta či vynikajúceho športovca. Keď však vidím, že to niekoho baví a naplňa, a hoci mu to až tak nejde, napriek tomu sa snaží a má z toho radosť, tak to je môj úspech. Či už v škole alebo v klube.

Aké sú dnešné deti v porovnaní s vami? Majú záujem o šport či pohyb vo všeobecnosti?

Súčasným deťom majú celkovo viac možností, ako sme mali my. Môžu si vybrať rôzne smery, ktorými sa chcú v živote vydať. Áno, teraz držia v rukách mobily a ani sa nerozprávajú. Nemôžem však povedať, že by nechceli športovať, stále majú chuť. S dievčatami je to horšie, najmä na druhom stupni sú lenivejšie. Osobne mám lepšie skúsenosti s chlapcami.

Aké sú možnosti na športovanie u vás v škole a v Dúbravke?

Deti môžu robiť všetko možné, máme tu rôzne krúžky. Od futbalu, cez florbal,

karate, rokenrol, stolný tenis... Je tu aj posilňovňa, takže výber je naozaj široký. Takú pohybovú všehochuť zameranú na tanec ponúka deťom aj náš syn Tomáš, nielen na našej škole, ale aj ďalších v Dúbravke. Deti si to veľmi obľúbili. Vhodné ihriská na športové aktivity sú aj v Dúbravke. Kto chce, nájde si miesto, kde môže hrať a športovať.

Ako vnímate dnešnú hádzanú? Chceli by ste byť aktívnou hráčkou na vrcholnej úrovni v súčasnosti?

Keby som mala na to ešte vhodný vek, tak určite. Ja by som chcela hrať stále. Dnes je hádzaná rýchlejšia, technickejšia a dynamickejšia ako za mojich čias. Vtedy sa však hrávalo aj v iných podmienkach, ja som zažila ešte aj ihriská vonku. Úpravou prešli tiež pravidlá, ktoré prispeli k atraktivnosti. Celkovo je to zaujímavejšie a sledovať hádzanú ma vždy láka. U nás doma sa jej veľa napozeralme.

Čo chýba súčasnej generácii hráčok, aby sa aspoň priblížila k vašim úspechom z minulosti?

Za mojich čias bolo viac družstiev a tým pádom aj väčšia konkurencia. Teraz máme dve - tri ligové družstvá na úrovni a ostatné sú takpovediac do počtu. Množstvo náročných duelov sa potom odzrkadľuje aj na reprezentácii. V mojej ére sme do zahraničia odchádzali až na sklonku kariéry a svoje hráčske umenie sme odovzdávali tu doma. Teraz chodia skoro von, síce do kvalitných súťaží, ale my ich nevidíme.

Nemali ste ešte väčšie trénerské ambície ako napríklad váš manžel Tomáš?

Trénovala som mládežnícke reprezentácie kadetiek a junioriek, s ktorými sme sa predstavili na vrcholných podujatiach. Videla som aj ženské družstvo v

prvej lige. Celkovo to však bolo pre mňa ako ženu, ktorá má už vlastnú rodinu, náročnejšie. Matka má predsa len iné postavenie ako otec. My sme boli rozlietaná rodina, všetci sa niečomu venovali a každý z nás mal zápas inokedy. Museli sme sa tomu prispôbovať. Vedela som, že by som to jednoducho nestihala. Uvedomovala som si, že takto by to nešlo, preto som sa o to ani nesnažila.

Čo si najviac vážite z vašich úspechov z hráčskej, prípadne trénerskej kariéry?

Veľký úspech prišiel na záver hráčskej kariéry, keď sme si na majstrovstvách sveta 1986 v Holandsku vybojovali striebro. Veľmi si vážim, že sme sa dostali na olympijské hry v Moskve v roku 1980. Účasť na podujatí pod piatimi kruhmi je skutočne zážitok. Rada spomínam na štyri majstrovské československé tituly s Nitrou a Štartom Bratislava, to boli pekné roky mojej kariéry. V oboch kluboch boli výborné kolektívy, v nitrianskom družstve som bola ako mladá, v Štarte som patrila už medzi skúsené hráčky. Pokiaľ ide o trénerské úspechy, tak vždy sa veľmi teším, keď vidím, že sa hráčky, ktoré prešli moji rukami, uplatnili a sú prínosom pre reprezentačné tímy.

JANA KUŤKOVÁ

- narodila sa 14. 2. 1951 v Bratislave
- bývalá ligová hádzanárska Plastiky Nitra, Štartu Bratislava, pôsobila aj vo Vinohradoch Bratislava a Wr. Neustadte, hráčsku kariéru uzavrela v 43 rokoch
- najlepšia hádzanárska Slovenska 1978 a 1982, štvornásobná československá šampiónka (1971, 1972, 1982, 1983), vicemajsterka sveta 1986, účastníčka OH 1980 v Moskve (5. miesto), najlepšia pivotka MS 1982 (5. miesto), finalistka Pohára IHF 1987, 218-násobná reprezentantka a strelkyňa 602 gólov za národný tím
- reprezentačná trénerka kadetiek a junioriek SR, prvá žena - trénerka v najvyššej československej súťaži
- členka Siene slávy slovenskej hádzanej, držiteľka Ceny Matyldy Pálffyovej SOŠV

TVRDOHLAVÝ TRÉNER A VYŠE 20 ŽIEN, KTORÉ SÚ VÝNIMOČNÉ OSOBNOSTI

K trénovaniu sa dostal náhodou

Už niekoľko rokov si na stránkach Dúbravských novín môžete prečítať názory a postrehy trénera druholigových futbalistiek FK Dúbravka MARTINA ORLICKÉHO. Má 34 rokov a prvé roky svojho života strávil v Petržalke. Následne sa s rodičmi presťahoval do Svätého Jura, kde žije doteraz a podľa jeho slov je tam šťastný.

ZHOVÁRAL SA:

JOZEF PETROVSKÝ

DN Kde ste študovali strednú a vysokú školu?

Na môj študentský život mal veľký vplyv futbal. Ešte na základnej škole si ma všimli v Trnave, išiel som tam hrať futbal, a tak som ho spojil aj so školami. Strednú priemyselnú školu dopravnú som absolvoval s vyznamenaním aj popri futbale. Moja „alma mater“ bola Trnavská univerzita, kde som študoval prácu s ľuďmi.

DN Akým športom ste sa v mladosti venovali a prečo u vás vyhral futbal?

Mojím snom bolo vždy hrať hokej, ale na to sme, bohužiaľ, nemali podmienky a prostriedky. Preto som sa začal v piatich rokoch venovať futbalu, kde som vyskúšal všetky pozície, až som nakoniec zakotvil v bránke, v ktorej som zotrval počas celého futbalového života.

DN Priblížite nám svoju futbalovú kariéru.

Jej začiatky sú spojené s prípravkami ŠK Svätý Jur, kde som prežil svoje futbalové detstvo. Ako pätnásťročný som prešiel do už spomenutej Trnavy. Väčšiu časť tamjšieho obdobia som pôsobil vo Futbalovom klube Lokomotíva Trnava. Po zranení kolena nastala na nejaký čas hráčska prestávka. Stal som sa rozhodcom, dotiahol som to až do súťaží SFZ. Na mužskej úrovni som odchytil už iba sezónu v tretej lige BFZ za Jablonec a potom prišla ešte krátka výpomoc mužom ŠK Svätý Jur.

DN Kedy ste sa rozhodli, že sa budete venovať trénerstvu?

K trénovaniu som sa dostal úplnou náhodou. Môj brat začal hrať futbal a veľmi som bol tomu rád. Pre jeho povzbudenie a progres som chodil pomáhať na tréningy starších žiakov. Začal som trochu hovoriť aj do tréningového procesu a snažil sa odovzdať hráčske poznatky z Trnavy aj vo Svätom Jure.

DN Čím vás lákalo a stále láka toto

Futbalistky FK Dúbravka s trénerom Martinom Orlickým.

Foto: archív klubu

podľa mňa pekné, ale aj riskantné povolanie?

Trénerstvo robím zo srdca, pre radosť, čisto a nezištne, takže riziko je pri mne minimálne. Ak budem cítiť, že dievčatám v tíme už nemám čo ponúknuť, alebo by im vadila moja prítomnosť, určite by som voči sebe vyvodil sám zodpovednosť. Láká ma odovzdať niečo zo svojho futbalového života aj iným a ten pocit radosti z futbalu, ktorý môžem preniesť ďalej, je na nezaplatenie. V ženskom futbale je tréner dobrovoľník a často náklady prevyšujú príjmy, preto to musí robiť len človek, ktorý to robí srdcom.

DN Viedli ste len ženy a chlapcov, alebo aj mužov?

Prvé mužstvo, ktoré som trénoval v pozícii asistenta, boli starší žiaci Svätého Jura. K ženskému futbalu som sa dostal úplnou náhodou. Po našom stretnutí starších žiakov mal hrať zápas novovytvorený tím žien Svätého Jura. Tréner sa však na nich doslova vykašľal a na zápas neprišiel. Poprosili ma, či by som ich nevedel ako tréner, s čím som súhlasil. Po stretnutí prišli za mnou hráčky a spýtali sa ma, či by som ich nechcel trénovať. Súhlasil som a odvtedy sa angažujem v ženskom futbale.

DN Koho ste ešte trénovali pred príchodom do Dúbravky?

Bol som trénerom žiakov, žiačok a žien ŠK Svätý Jur. Viedol som tiež vy-

ber žiačok BFZ ročníkov 2000 a 2001. Zúčastnili sme sa na medzinárodnom futbalovom turnaji v Paríži, kde sme čelili najlepším tímom Európy v tejto kategórii.

DN Čo rozhodlo, že ste sa stali trénerom v Dúbravke?

Keď som dostal ponuku trénovať FK Dúbravka, bol som na vázkach. Dúbravka v tom čase ešte družstvo žien nemala a základ tímu mali tvoriť hráčky, ktoré v tom roku končili ako žiačky. Zo Svätého Jura do Dúbravky to mám dosť ďaleko a cestou na tréning a z tréningu strávim asi dve hodiny. Presvedčil ma však talent hráčok, ako sú Haydary, Kozlová, Olšová a ďalšie, ktoré som chcel trénovať, a tiež neodbytnosť vedúcej tímu Martinky Horváthovej, ktorá vie byť veľmi

presvedčivá.

DN V čom spočíva rozdiel trénovať mužov a ženy?

Tréner žien musí byť viac psychológ. Potrebujete si získať autoritu a ženy vám musia veriť v každej oblasti. Dokážu byť odhodlanejšie, cieľavedomejšie a ich prah bolesti je posunutý úplne inde. Dôležitá je komunikácia, lebo veľmi málo rozprávajú o svojich problémoch, ktoré môžu ovplyvniť ich výkon. Radosť však prežívajú oveľa intenzívnejšie a dokážu vás svojím konaním viac strhnúť k celkovému potešeniu z hry.

DN V družstve máte veľa mladých

dievčat, ako sa s nimi pracuje?

Veľa ľudí sa ma pýta, prečo ešte v Dúbravke trénujem a zostávam tam aj napriek iným ponukám. A s touto otázkou súvisí aj moja odpoveď. S väčšinou týchto dievčat som od ich mladosti a veľmi mi prirástli k srdcu. Nedokážem ich opustiť, sústreďujem sa na to, aby som ich čo najviac nadchol radosťou z futbalu. Máme už aj dve mládežnícke reprezentantky z nášho družstva, čo vnímam ako potvrdenie správnosti nášho prístupu a práce.

DN Kde pracujete a aké máte trénerské vzdelanie?

V civilnom povolani som vedúci dopravy v jednej súkromnej nadnárodnej firme, ktorá má pobočku v Pezinku. Minulý rok som dokončil licenciu UEFA B.

DN Aká atmosféra panuje v družstve?

Atmosféra v tíme je kolísavá. Tvrdohlavý tréner a vyše 20 žien, každá jedna výnimočná osobnosť – neraz z tejto kombinácie vyplynú náročné obdobia, ale vždy sme ich spolu prekonali. Nemôže byť vždy všetko ideálne, ale dôležité je, že dokážeme držať spolu v ťažkých momentoch, a to je jedna z vecí, ktoré na tomto tíme milujem.

DN A spolupráca s vedením klubu?

Pokiaľ ide o vedenie klubu, začiatky boli také opatrné. Predsa len, prišiel som ako nový človek a musel som si získať dôveru v klube. Momentálne je situácia dobrá, navzájom sa rešpektujeme a veľmi si vážim ich záujem o náš tím, čo sa v súčasnosti často nevidí. Snažia sa nám všetkým vytvoriť podmienky na to, aby sme prinášali radosť z futbalu najmä deťom. Vysoko oceňujem prístup Juraja Gažihu, ktorý v našom klube plní úlohu šéfa tímov. Myslím si, že mu to ide super, nakoľko som ešte nezažil, že by sa niečo nedalo urobiť. Kolegovia tréneri sa navzájom rešpektujeme, vieme sa dohodnúť aj viacero kategórií na jednom ihrisku. Vďaka tomu dokážeme spolu bez problémov vychádzať.

DN Ako hodnotíte minulý rok a prvé tohtoročné mesiace? Ako trénujú dievčatá?

Ťažko sa mi hodnotí posledný rok, keďže všetci vieme, v akej sme boli situácii. Po futbalovej stránke sme v ňom dosiahli dobré aj horšie výsledky. Teší ma však, že dievčatám sa darí vyhybať chorobám a mnohé dosahujú super výsledky aj v osobných životoch, čo je pre mňa najdôležitejšie. Momentálne sa pripravujú v rámci možnosti individuálne podľa plánu, ktorý meníme každý týždeň.

DN Aké budú ambície družstva, keď sa už začne konečne hrať? Myslíte si, že sa sezóna dohrá?

Dúfam, že sa opäť vrátim na ihriská a budeme môcť hrať. Pokiaľ ide o ambície, pravdupovediac, sú mi momentálne úplne ľahostajné. Chcem len vidieť dievčatá športovať a užívať si radosť z futbalu. Na ničom inom teraz nezáleží.

DÚBRAVSKÉ ŠPORTOVÉ CENTRUM

Lysáková ulica 1, Bratislava - Dúbravka

TENISOVÁ ŠKOLA
Mgr. MICHAL VAVRO
0905 240532

KONDIČNÉ TRÉNINGY • POHYBOVÁ PRÍPRAVA
ŠPORTOVÉ HRY • FITNESS@WORKOUT
TRAMPOLÍNY • LETNÉ TÁBORY

TENISOVÉ DVORCE
BEACH VOLEJBALOVÉ DVORCE
MULTIFUNKČNÉ IHRISKO
OBJEDNÁVKY:
0905 109378

www.dubravskesportovecentrum.sk

AKO NÁM VYRASTÚ MLADÍ ŠPORTOVCI Z ONLINE TRÉNINGOV?

Tréning cez počítač nestačí

V súčasnej situácii nemôžu deti a mládež organizovane trénovať v športových kluboch. Šport, tréningy, súťaženie, kamárové a vybitie toľkej energie nedokážu rodičia doma sami nahradiť. Aktívnym pohybom rastie imunita, odolnosť voči rôznym chorobám. Aký vplyv to bude mať na šport, sme sa spýtali predsedu Komisie športu a športového riaditeľa hokejového klubu HOBA Bratislava BRANI-SLAVA SEMANČÍKA.

ZHOVÁRAL SA:

JOZEF PETROVSKÝ

Hokejisti klubu HOBA.

Foto: archív klubu

DN Aká je súčasná situácia v športe?

Keď sa zavreli školy, zakázali aj deťom a mládeži organizovane športovať. Prerušíli sa tréningy v kluboch a táto situácia pretrváva dodnes. Ešte tomu predchádzali rôzne obmedzenia, napríklad povolený počet športujúcich osôb alebo rôzne pokyny a nariadenia pre interiér a iné zase pre exteriér.

DN Prerušili sa aj všetky súťaže?

Pokiaľ ide o žiakov a mládež, tak áno. Všetkých sa dotkli aktuálne opatrenia. Kolektívne môžu dnes trénovať a nastupovať na majstrovské zápasy iba hráči s profesionálnou zmluvou a tak-tiež len z určitých druhov športu. Čiže len dospelí. Hráčom, ktorí nemajú profesionálnu zmluvu, nezostáva nič iné, iba sa pripravovať individuálne.

DN Ako prebieha v súčasnosti príprava mladých športovcov?

Kolektívna príprava je v tomto čase zakázaná, vo väčšine klubov prebieha online formou. Samozrejme, nie je ani zďaleka postačujúca. Aj keď sa všetci tréneri a športovci snažia, plnohodnotný tréning sa cez počítač nedá nahradiť. Športovci majú možnosť trénovať ešte individuálne, prirodzene, pri dodržaní všetkých opatrení a nariadení.

DN Príprava nie je plnohodnotná, bude sa dať ešte vôbec dohnať?

Deti, mládež a nižšie seniorské kategórie to majú ťažšie. Situácia im vôbec nepraje. Žiadne zápasy, žiadne kolektívne tréningy. Trvá to už skoro rok. Je to dlhá doba, počas ktorej mali všetci športovci v danom športe napredovať a zvyšovať svoju výkonnosť. Každý šport má svoje špecifiká. Situácii dokážu aktuálne pomôcť iba tréneri, ktorí pri-

pravajú svojim zverencom tréningy na zvyšovanie hernej činnosti jednotlivca. Ak bude športovec individuálne dobre pripravený, určite sa dokáže skôr zaradiť napríklad do kolektívneho športu. Je dôležité, aby nestratil odhodlanie, pracovitost a chuť.

DN Ako danú situáciu zvládajú kluby?

Nie je až tak dôležité, ako kluby zvládajú situáciu teraz. Kľúčové bude, do akých podmienok po uvoľnení všetkých obmedzení a opatrení privitajú svojich športovcov. Či im dokážu v čo najväčšej možnej miere nahradiť výpadok kvalitnej prípravy. Plavci potrebujú bazény, hokejisti ľadovú plochu, každý šport má svoje potreby. Otázka znie, či kluby, ktoré potrebujú zabezpečiť pre svoje aktivity konkrétne

športoviská, budú mať k dispozícii dostatok finančných prostriedkov. A nie len na to, ale aj na chod celého klubu. Ak niekto doteraz podporoval šport finančne, bude mať takú možnosť aj po pandémie? Šport sa jednoducho bude musieť po nútenej prestávke opäť naštartovať.

DN Počíta sa aj s tým, že všetci sa už k športu nemusia vrátiť?

K rekreačnému športu sa nadšenci určite vrátia, ale k výkonnostnému a vrcholovému – ťažko povedať. Záleží na tom, ako sú napríklad deti a mládež vedení. Veľkú úlohu bude zohrávať aj fakt, či z dôvodu prerušených súťaží nestratili motiváciu pokračovať v športe, ktorému sa dlhodobšie venovali. Ak sú mladí športovci pre svoje odvetvie poriadne zapálení, určite si aj sami nájdu cestu, ako nahradiť tréningové výpadky, a tešia sa na návrat k svojmu obľúbenému športu. Máme však určite aj skupinu detí, ktoré šport až tak neba-vil, tam to bude s návratom asi ťažšie.

DN Čo by ste teda poradili mladým športovcom a ich rodičom?

Je potrebné mať každý deň pohyb, najlepšie na čerstvom vzduchu. Deti a mládež nemôžu byť celý deň v zaja-tí počítačov. Kamarátstvo, ktoré šport prirodzene všetkým vrstvám obyvateľstva poskytuje, dáva nádej, že po nútenej prestávke sa najmä deti a mládež k organizovanému športu vrátia. Bolo by to určite dobré pre samotný vývoj detí a mládeže. A nie len pre nich, ale aj pre samotný šport. Veď nie zbytočne sa hovorí, že šport spája.

MÁME ĎALŠIU BRANKÁRSKU NÁDEJ PRE SLOVENSKÝ HOKEJ

Z HOBY cez Nórsko až do USA

Hokejový klub HOBA Bratislava sa okrem pravidelnej účasti na súťažiach všetkých žiackych a mládežníckych kategórií môže pochváliť aj výbornými výsledkami. Jeho žiacke družstvá sa v posledných rokoch objavujú na popredných miestach takmer vo všetkých súťažiach.

Nie je to vždy iba o sile kolektívu, ale aj o výkone jednotlivcov. V posledných sezónach sa mladí dúbravskí hokejisti opierali aj o výborné výkony talentovaného brankára Jána Korca. Mimo-chodom, Ján Korec bol v ankete o Najúspešnejšieho športovca Dúbravky v roku 2019 vyhlásený za talent roka. Doterajšiu kariéru talentovaného bran-

kára priblížil športový riaditeľ HOBY Branislav Semančík.

Dres HOBY si naposledy obliekal v hokejovej sezóne 2018/2019. Janove výkony v tom čase už pozorne sledovali aj reprezentační mládežníckí tréneri. Prišla prvá pozvánka na špeciálne brankárske kempy organizované SZLH pod vedením majstra sveta z roku 2002 Jána Lašáka. Janko vo svojich dobrých výkonoch pokračoval aj naďalej a dočkal sa zasluženej odmeny vo forme nominácií na reprezentačné akcie výberu SR15.

V nasledujúcej sezóne 2019/2020 odišiel študovať do Nórska, kde sa zúčastňoval aj na športovej príprave v Nordic Hockey Academy (U18). Janko si svojimi výkonmi mládežnícky reprezentačný dres udržal a zúčastnil sa

na turnaji výberov U16 Wolfgang Rud Cup v Salzburgu. V tej istej sezóne si obliekol reprezentačný dres aj na turnaji Prezidents Sports Club Cup v Minsku. V rovnakom ročníku sa postavil medzi reprezentačné žrde na Turnaji štyroch krajín, ktorý sa uskutočnil v Spišskej Novej Vsi. V nasledujúcej sezóne 2020/2021 Janove hokejové kroky viedli za ešte kvalitnejšími podmienkami na prípravu mladého brankára. Tentoraz zamieril do USA na Northwood School, kde figuruje na súpiske juniorského tímu.

Filip Tallo, posledný tréner, ktorý Korca v HOBE viedol, o ňom povedal:

„Jano je veľmi vnímavý, pracovitý a rozumný chlapec. Mal výbornú dochádzku na tréningy, výbornú koncentráciu a každý tréning absolvoval

Ján Korec.

Foto: archív klubu

v plnom nasadení. Každý tréner by chcel mať vo svojom tíme takého hráča. Bol kamarátsky a výborne stmeľoval aj kolektív. Má veľké predpoklady, aby z neho vyrástol kvalitný brankár aj na seniorskej úrovni.“

Vďaka práci v klube, talentu a chuti trénovať vyrastajú v HOBE postupne kvalitní mladí hokejisti. Branislav Semančík: „Verím, že po reprezentačnom brankárovi Matejovi Tomekovi čaká úspešná hokejová kariéra aj Jana Korca. Prajeme mu na tejto ceste veľa úspechov.“ (pej)